

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Diplomová práce

Vývoj daňového zatížení u konkrétních poplatníků daně z příjmů fyzických osob

Vypracovala: Bc. Radka Novotná
Vedoucí práce: Ing. Jarmila Rybová

České Budějovice 2018

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Radka NOVOTNÁ**
Osobní číslo: **E16796**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Vývoj daňového zatížení u konkrétních poplatníků daně z příjmů fyzických osob**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce.

U vybraných poplatníků daně z příjmů fyzických osob zjistit vývoj efektivní sazby daně ve vymezeném období a vymezit možné příčiny tohoto vývoje.

Rámcová osnova:

Úvod.

1. Daň z příjmů fyzických osob, postup výpočtu daně.
2. Aplikace daňových zvýhodnění u vybraných poplatníků.
3. Možnosti hodnocení daňového zatížení jednotlivce přímými daněmi.
4. Výpočet částky daně a efektivní sazby daně při různých úrovních příjmů konkrétních poplatníků.
5. Vyhodnocení vývoje efektivní sazby daně a zjištění příčin tohoto vývoje.

Závěr.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **50-60 stran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Dahlberg, M. (2005). *Direct Taxation in Relation to the Freedom of Establishment and the Free Movement of Capital. Volume 9.* Hague: **Kluwer Law International.**

Eurostat (2014). *Taxation trends in the European Union. Taxation and Customs Union.*

Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Marková, H. (2017). *Daňové zákony 2017.* Praha: **Grada.**

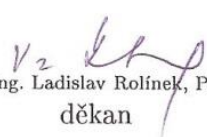
Vančurová, A., Láchová, L. (2016). *Daňový systém ČR 2016.* Praha: **VOX.**

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jarmila Rybová**

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: **13. ledna 2017**

Termín odevzdání diplomové práce: **15. dubna 2018**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 13. ledna 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Ve Velešíně 10. 4. 2018

.....
Bc. Radka Novotná

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní Ing. Jarmile Rybové za vedení mé diplomové práce, cenné rady, podporu a odborný dohled při jejím zpracování.

OBSAH

Úvod	3
1. Daň z příjmů fyzických osob	5
2. Základní pojmy daně z příjmů fyzických osob.....	7
2.1. Subjekt daně	7
2.2. Předmět daně	7
2.3. Osvobození.....	8
2.4. Základ daně	8
2.4.1. Příjmy ze závislé činnosti	8
2.4.2. Příjmy ze samostatné činnosti.....	9
2.4.3. Příjmy z kapitálového majetku	11
2.4.4. Příjmy z nájmu.....	11
2.4.5. Ostatní příjmy	11
2.5. Úprava základu daně	12
2.6. Sazba daně a solidární zvýšení daně	12
2.7. Slevy na dani	14
2.7.1. Slevy na poplatníka.....	14
2.7.2. Slevy na vyživované osoby.....	15
2.7.3. Slevy pro zaměstnavatele.....	16
2.7.4. Slevy pro OSVČ	17
2.8. Výběr daně a zdaňovací období	17
2.9. Výpočet daňové povinnosti.....	17
3. Sociální pojistné v ČR	18
4. Možnosti hodnocení daňového zatížení	20
4.1. Daňová progresivita	20
4.1.1. Lokální progresivita	20
4.1.2. Globální progresivita	22
4.1.3. Lorenzova křivka	22
4.1.4. Giniho koeficient	22
5. Metodika.....	24
5.1. Charakteristika poplatníků	24
5.2. Standardní výpočet daňové povinnosti zaměstnance.....	25

5.2.1.	Schéma výpočtu daňové povinnosti daně z příjmů v roce 2007.....	25
5.2.2.	Schéma výpočtu daňové povinnosti daně z příjmů v letech 2008-2012...	25
5.2.3.	Schéma výpočtu daňové povinnosti daně z příjmů v letech 2013-2017...	26
5.3.	Standardní výpočet daňové povinnosti osoby samostatně výdělečně činné	26
5.3.1.	Schéma výpočtu daňové povinnosti daně z příjmů v letech 2007-2012...	26
5.3.2.	Schéma výpočtu daňové povinnosti daně z příjmů v letech 2013-2017...	27
5.4.	Výpočet daňového zatížení	27
5.5.	Výpočet daňové progresivity	27
6.	Analýza vývoje daňového zatížení poplatníků.....	28
6.1.	Daň z příjmů.....	28
6.1.1.	Daň z příjmů fyzických osob – poplatník A	28
6.1.2.	Daň z příjmů fyzických osob – poplatník C	30
6.1.3.	Daň z příjmů fyzických osob – poplatník B	32
6.1.4.	Daň z příjmů fyzických osob – poplatník D	34
6.2.	Daňové zatížení poplatníků.....	37
6.2.1.	Zhodnocení daňového zatížení poplatníků v roce 2017	40
7.	Měření progresivity daně.....	44
7.1.	Progresivita průměrné sazby daně	44
7.2.	Progresivita daňové povinnosti	45
7.3.	Progresivita příjmu po zdanění	47
8.	Závěr.....	49
	Summary.....	51
	Seznam použité literatury	52
	Seznam vzorců, obrázků, schémat, tabulek, grafů	54
	Seznam příloh.....	57
	Příloha 1: English Translations	

Úvod

„Nezvýšíme daně, budeme je jen snižovat... chceme zrušit superhrubou mzdu“

volební program hnutí ANO

„Zavedeme jednoduché přiznání daně z příjmů... prosadíme odmítnutí jakékoliv formy

progresivního zdanění pro fyzické osoby...“ volební program ODS

Mnoho stran před volbami hovoří o změně daní z příjmu ve prospěch občanů. Je to zaručený způsob nalákání voličů. Většiny občanů se daň z příjmů fyzických osob týká, ale ne všichni jí plně rozumí. Považuji daň z příjmů fyzických osob za velmi důležitou, protože postihuje všechny ekonomicky aktivní občany. Z toho důvodu je předmětem mé diplomové práce.

Hlavním cílem je zjištění vývoje efektivní sazby daně u vybraných poplatníků, v období deseti let od roku 2007 do současnosti roku 2017 a vymezení příčin tohoto vývoje. Naplnění cíle dosahuji pomocí mapování legislativních změn ve vymezeném období a jejich porovnáním. Zároveň si jako dílčí cíl stanovuji určit progresivitu současné úpravy daňové povinnosti poplatníků a její porovnání s progresivitou v roce 2007. Zajímá mne, zda byla tehdy daň z příjmů fyzických osob progresivnější, tedy jestli s růstem příjmů rostl i podíl daně z příjmů rychleji než je tomu dnes za použití vyšších standardních slev a progresivitu zajišťujícího solidárního zvýšení daně.

Za zásadní považuji reformu daňového systému roku 2008 po zavedení jednotné lineární sazby daně ve výši 15 % a zároveň změně základu daně ze závislé činnosti na superhrubou mzdu. Dalším milníkem ovlivňujícím daňovou spravedlnost bylo zavedení solidárního zvýšení daně v roce 2013 a rozdělení daňového zvýhodnění na vyživované osoby podle počtu těchto osob na 3 oddělené slevy.

Práce je strukturována do dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část vysvětluje základní konstrukční prvky daně z příjmů fyzických osob a sociálního pojistného, které s daní souvisí. Současně mapuje jejich legislativní změny za celé sledované období pomocí aktuálních vydání Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Nakonec jsou zde vysvětleny efektivní sazba daně a progresivita daně se způsoby jejich měření.

Součástí praktické části je metodika popisující postupy, které zde budou použity pro výpočet daňové povinnosti konkrétních vybraných poplatníků včetně její optimalizace, tj. zahrnutí zákonem povolených prostředků na snížení daňové povinnosti poplatníků.

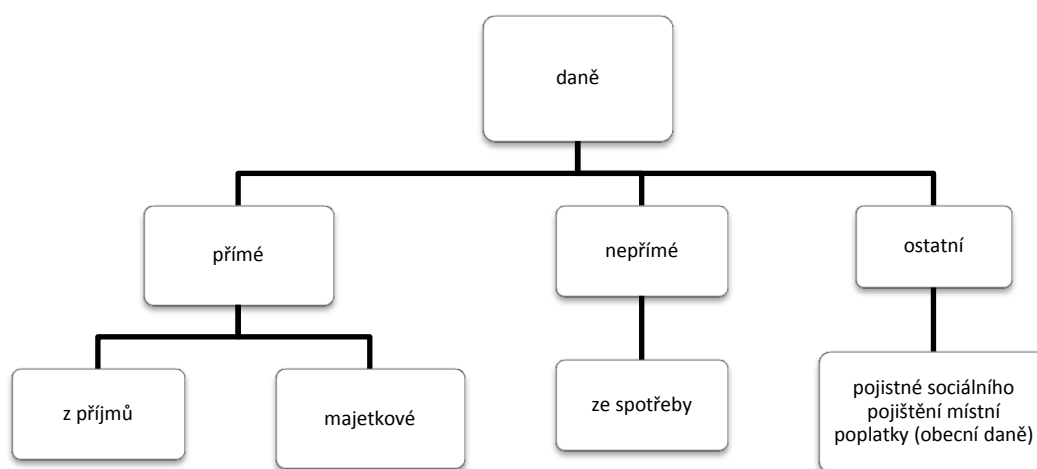
V praktické části je proveden výpočet daňové povinnosti poplatníků ve sledovaném období. Tyto povinnosti jsou využity ke zjištění efektivní sazby daně a její následné porovnání u různých poplatníků a prostřednictvím vzorců lokální progresivity ke zjištění zda byla daňová povinnost vybraných poplatníků progresivnější v roce 2007 před reformou daňového systému nebo je tomu tak nyní. Všechny výsledky jsou shrnuty v závěru této práce.

1. Daň z příjmů fyzických osob

K fungování jakéhokoliv státu jsou potřeba určité finanční prostředky, tyto prostředky ve formě příjmů do veřejných rozpočtů zajišťují právě daně. Daně jsou tedy nástrojem k provádění fiskální politiky. (Široký, 2016)

V daňovém systému České republiky rozlišujeme daně přímé, nepřímé a ostatní jak ukazuje následující schéma.

Schéma 1: Rozdělení daní

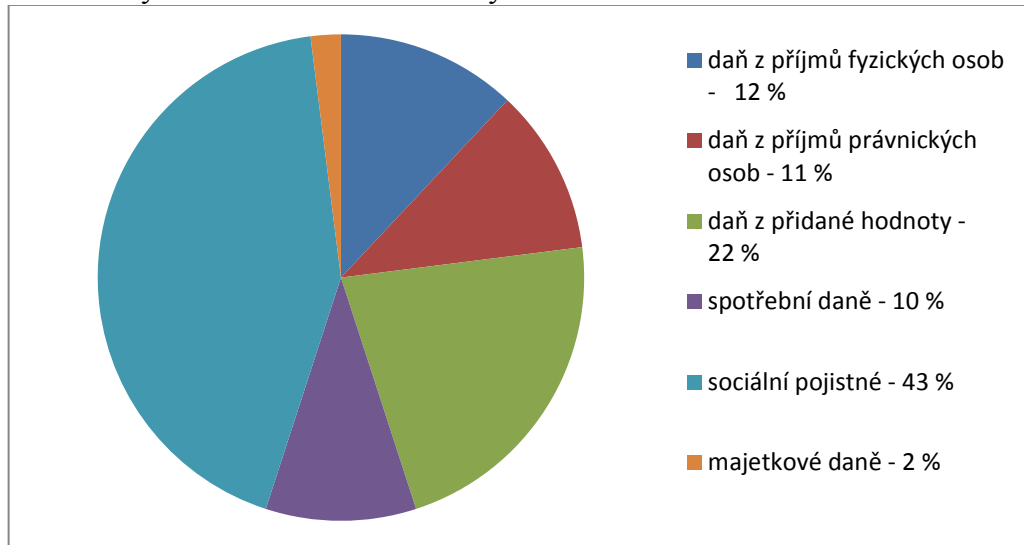

Zdroj: Vančurová & Láchová, 2006

Daň z příjmů fyzických osob se řadí mezi přímé daně, které jsou adresné, tím mají optimální možnost využití sociálních prvků a často jsou využívány jako nástroj regulace. Poplatník ji platí na úkor svého důchodu a existuje předpoklad, že je nemůže přenést na jiný subjekt. Pomocí přímých daní lze podpořit určitou skupinu sociálně znevýhodněných osob nebo naopak určitou skupinu znevýhodnit. Daň z příjmů upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. (Vančurová & Láchová, 2016; Kubátová & Vítek, 1997; Hamerníková & Maaytová, 2010)

O tom, jakému typu daní dává konkrétní stát přednost, vypovídá daňový mix. Preference je vymezena podílem výnosu konkrétního daňového příjmu na celkovém výnosu ze všech daní vybíraných v daném státě.

Graf 1: Daňový mix v českém daňovém systému v roce 2016

Zdroj: OECD Revenue statistics, aktuální vydání

Z grafu je patrné že největší podíl na daňovém mixu České republiky má sociální pojistné, které je nedílnou součástí daně z příjmů. Z toho důvodu je sociálnímu pojistnému věnována kapitola v této práci.

2. Základní pojmy daně z příjmů fyzických osob

Pro správné vymezení této daně je důležité vysvětlit její konstrukční prvky, společně se současnou úpravou uvádím i legislativní změny, ke kterým došlo ve sledovaném období 2007 – 2017:

2.1. Subjekt daně

Daňovým subjektem je osoba, kterou tak označuje zákon. Existují dva typy daňových subjektů a to poplatník a plátcem. Poplatníkem daně je osoba, jejíž prostředky jsou daní snižovány. Tato osoba nese daňovou zátěž. Plátcem daně je ta osoba, které zákon ukládá daň vybrat a odvést. (Vančurová & Boněk, 2011)

U daně z příjmů fyzických osob v případě osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) splývá osoba plátce a poplatníka do jedné osoby. V případě poplatníka s příjmy ze závislé činnosti je poplatníkem zaměstnanec a plátcem je zaměstnavatel. Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou všechny fyzické osoby, ať jde o rezidenty či nerezidenty.

Daňový rezidenti mají bydliště na území České republiky, nebo se zde obvykle zdržují. To znamená, že jsou zde více než 183 dnů v roce mimo studia a léčení. Tyto osoby podléhají dani veškerými svými příjmy z celého světa.

Osoby, které nemají bydliště na území České republiky, nebo to o nich stanovují mezinárodní smlouvy, nazýváme daňovými nerezidenty. Daňová povinnost se u nerezidentů vztahuje pouze na příjmy plynoucí z České republiky. (Vančurová & Láchová, 2016)

2.2. Předmět daně

Daňová povinnost poplatníka daně z příjmů fyzických osob (DPFO) se vztahuje na veškeré příjmy. Příjmem se rozumí vše, co zvyšuje majetek fyzické osoby. Tyto příjmy jsou peněžní, ale jedná se i o příjmy nepeněžní. Převod na peníze je u nepeněžního příjmu oceňován podle právního předpisu, který upravuje oceňování majetku. (Vančurová & Láchová, 2016)

Zákon o daních z příjmů (dále jen ZDP) vymezuje pět skupin zdanitelných příjmů:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy ze samostatné činnosti,

- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z nájmu a
- ostatní příjmy

2.3. Osvobození

Řada příjmů je od daně osvobozena. Jsou to takové příjmy, které není poplatník povinen zahrnout do základu daně. Osvobození se týká více než 60 druhů příjmů, všechny osvobozené příjmy upravuje ZDP. Těmi nejdůležitějšími skupinami osvobozených příjmů jsou:

- některé bezúplatné příjmy
- důchody a sociální transfery
- některé příjmy z prodeje majetku
- náhrady škody a pojistná plnění
- některé výhry

Vždy však existuje celá řada výjimek ze základních pravidel. (Vančurová & Láchová, 2016)

2.4. Základ daně

Základem daně z příjmů fyzických osob jsou příjmy poplatníka za zdaňovací období, které přesahují výdaje vynaložené prokazatelně na jejich dosažení, zajištění a udržení. Pokud poplatníkovi plynou příjmy z více činností, je základem daně součet dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů. Do základu daně se nezahrnují příjmy osvobozené ani příjmy zahrnuté do samostatného základu daně. (§5 ZDP)

2.4.1. Příjmy ze závislé činnosti

V rámci dílčího základu daně příjmů ze závislé činnosti se zdaňují mzdy a platy je to tedy základ daně týkající se největšího počtu poplatníků. (Vančurová & Láchová, 2016)

Dle ZDP §6 příjmy ze závislé činnosti plnění v podobě příjmu z pracovněprávního, služebního nebo členského a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce je povinen dbát příkazů plátce příjmu.

Příjmy ze závislé činnosti jsou také plnění v podobě funkčního požitku. Funkčními požitky se rozumí odměny za výkon funkce, ať už jde o poslance, člena vlády či jednatele nebo pokladníka spolku. (Vančurová & Láchová, 2016)

Za příjmy ze závislé činnosti se rovněž považují:

- příjmy za práci společníka společnosti s ručeným omezeným, komanditisty a člena družstva,
- odměny člena orgánu právnické osoby (člen představenstva) i orgánu právnické osoby (jednatel), likvidátora
- náhrady za příjmy ze závislé činnosti

§6 ZDP zároveň upravuje příjmy osvobozené nebo příjmy, které nejsou předmětem daně.

Příjem ze závislé činnosti nelze snižovat o související výdaje. Tento dílčí základ může být pouze kladný nebo nulový. Na druhou stranu dochází k připočtení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění hrazeného zaměstnavatelem. Takto upravenému základu daně se říká superhrubá mzda.

Pojem superhrubá mzda zná daňová teorie od roku 2008. Ještě v roce 2007 byl základ daně příjem ze závislé činnosti nebo funkční požitky snížené o sražené nebo zaměstnancem uhrazené částky pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění. (ZDP z roku 2007 §6 ods. 13)

2.4.2. Příjmy ze samostatné činnosti

Příjmy ze samostatné činnosti jsou příjmy plynoucí z nezávislé činnosti poplatníka. Dle §7 ZDP se jedná o příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, příjem ze živnostenského podnikání, podíl společníka veřejné obchodní společnosti, komplementáře komanditní společnosti na zisku a ze samostatné činnosti vykonávané podle zvláštních předpisů. Poplatníkem je osoba samostatně výdělečně činná dále OSVČ.

Příjmy se samostatné činnosti lze snížit o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Fyzická osoba má dvě možnosti uplatnění výdajů. Prvním je prokázání skutečných výdajů, které však může být pro poplatníka příliš nákladné. Druhou možností je uplatňovat výdaje paušálem tedy procentem z příjmu. (Vančurová & Láchová, 2016)

U sazeb paušálních výdajů došlo v průběhu sledovaného období k následujícímu vývoji:

Tabulka 1: Sazby paušálních výdajů v letech 2007 - 2017

Druh příjmů	2007 - 2008	2009	2010	2011-2012	2013 - 2014	2015-2017
Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství	80 %	80 %	80 %	80 %	80 %	80 % nejvýše však 1 600 000Kč
Příjmy ze živn. podnikání řemeslného	60 %					
Příjmy ze živnostenského podnikání	50 %	60 %	60 %	60 %	60 %	60 % nejvýše však 1 200 000Kč
Příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku				30 %	30 % nejvýše však 600 000Kč	30 % nejvýše však 600 000Kč
Jiné příjmy ze samostatné činnosti	40 %	60 %	40 %	40 %	40 % nejvýše však 800 000Kč	40 % nejvýše však 800 000Kč

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů z let 2007-2017

Od zdaňovacího období 2013 si OSVČ, která uplatňovala paušální výdaje z tabulky 1 a tyto výdaje byly vyšší než 50 % celkového základu daně, nemohla snížit daň o slevu na manžela/manželku a daňové zvýhodnění na vyživované dítě. (§35ca ZDP) Toto omezení pro OSVČ přestává s novelou ZDP platit. Za zdaňovací období 2017 si může osoba s příjmy ze samostatné činnosti vybrat, zda bude uplatňovat paušální výdaje s omezeními jako ve zdaňovacím období 2016 nebo použije nižší maximální uplatnění výdajů, viz tabulka 2, které bude platné od zdaňovacího období 2018 a je spojeno s možností využít slevy na manželku/manžela a daňové zvýhodnění na děti.

Tabulka 2: Sazby paušálních výdajů od roku 2017

Druh příjmů	Výše uplatnitelného paušálu
Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živn. podnikání řemeslného	80 % nejvýše však 800 000Kč
Příjmy ze živnostenského podnikání	60 % nejvýše však 600 000Kč
Příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30 % nejvýše však 300 000Kč
Jiné příjmy ze samostatné činnosti	40 % nejvýše však 400 000Kč

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů § 7

2.4.3. Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku jsou příjmy z držby finančního majetku. Jsou to však běžné příjmy, nikoliv kapitálové i přesto, že plynou z majetku pořízeného z prostředků v obchodním majetku. (Vančurová & Láchová, 2016)

Příkladem těchto příjmů mohou být podíly na zisku, úroky, výhry, výnosy z vkladu a dávky penzijního připojištění. Příjmy z kapitálového majetku nelze snížit o daňově uznatelné výdaje. Dílčí základ daně může být kladný nebo nulový. (Vančurová & Láchová, 2014)

Většina těchto příjmů tvoří samostatné základy daně, které jsou zdaňovány srážkou u zdroje. Jedná se například o úroky z vkladů na nepodnikatelských účtech, nebo podíly na zisku z kapitálových korporací. Jsou to frekventované, ale nevelké příjmy, proto je jejich oddělené zdanění vhodné. (Vančurová & Láchová, 2016)

2.4.4. Příjmy z nájmu

Příjmy z nájmu jsou příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů a z nájmu movitých věcí. (§9 odst. 1 ZDP)

Od příjmů z nájmu lze odečíst výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení. Pokud poplatník nevede evidenci příjmů a výdajů a neuplatní tak skutečné výdaje, má možnost uplatnit je ve výši 30 % z příjmů nejvýše však do částky 300 000 Kč. Pokud je příjem z nájmu pouze příležitostný, je považován za ostatní příjem. (§9 odst. 4 ZDP; Vančurová & Láchová, 2016)

2.4.5. Ostatní příjmy

Ostatními příjmy jsou všechny příjmy, které nezachytily předchozí dílčí základy daně. Mimo jiné sem patří příležitostné příjmy z nájmu movitých věcí, činností a ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, pokud tyto příjmy nevznikají podnikateli. (Vančurová & Láchová, 2016)

Dle ZDP je možné ostatní příjmy snížit o vynaložené výdaje na jejich dosažení. Dílčí základ může být kladný nebo nulový, nemůže tedy vzniknout daňová ztráta.

2.5. Úprava základu daně

Poplatník má právo upravit základ daně o řadu odpočtů. Odpočty rozlišuje daňová teorie na standardní a nestandardní.

Standardní odpočty byly od roku 2006 nahrazeny standardními absolutními slevami, kterými se zabývá samostatná kapitola slevy na dani.

Nestandardní odpočty odečítá poplatník nezávisle na ostatních tedy bez jakéhokoliv pořadí a jejich výše závisí na jejich prokázání. Lze je rozdělit na:

Nezdanitelné části základu daně – upravuje §15 ZDP

- bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely
- úroky z úvěrů na bytové potřeby
- příspěvky na penzijní připojištění, penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření
- pojistné na soukromé životní pojištění
- zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace
- úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání

Odčitatelné položky – upravuje §34 ZDP

- odpočet na podporu výzkumu a vývoje
- odpočet na podporu odborného vzdělávání
- daňová ztráta – dle ZDP ji lze odečíst nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích, které bezprostředně následují po období, kdy byla vyměřena. O daňovou ztrátu je možné snížit všechny příjmy fyzické osoby kromě příjmu ze závislé činnosti.

2.6. Sazba daně a solidární zvýšení daně

Sazba daně je konstrukčním prvkem, bez kterého se neobejde žádný výpočet daně. Jedná se o algoritmus, pomocí něhož se ze základu daně, již sníženého o odpočty, stanoví základní suma daně.(Vančurová & Láchová, 2016)

V roce 2008 byla zavedena jednotná lineární sazba daně ve výši 15 %. Do roku 2007 byla v České republice uplatňována progresivní sazba daně se čtyřmi pásmy, s nejvyšší sazbou daně až 32 %.(Eurostat) Její pásma jsou zobrazena v následující tabulce:

Tabulka 3: Klouzavě progresivní sazby daně v roce 2007

Základ daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	121 200	12 %	
112 200	218 400	14544 Kč + 19 %	121 200 Kč
218 400	331 200	33 012 Kč + 25 %	218 400 Kč
331 200	a více	61 212 Kč + 32 %	331 200 Kč

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů z roku 2007

Od roku 2013 je dosavadní lineární model s jednotnou sazbou doplněn o druhé skryté pásmo sazby daně pouze pro některé poplatníky. (Vančurová & Láchová, 2016) Výpočet sazby daně se tak zkomplikoval o solidární zvýšení daně.

Solidární zvýšení daně

Zvýšení daně o sazbu 7 % se však netýká všech poplatníků nýbrž jen těch, jejichž příjmy překračují stanovenou hranici. Hranice se odvíjí od výše průměrné mzdy. Již zmíněná sazba také nepostihuje celý příjem, pouze kladný rozdíl mezi součtem dílčích základů daně ze závislé činnosti a samostatné výdělečné činnosti a 48 násobek průměrné mzdy. (§ 16a ZDP)

Do základny pro výpočet solidárního zvýšení se zahrnuje:

- Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti bez sociálního pojistného, které hradí zaměstnavatel.
- Dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti.

Solidární zvýšení daně se stanoví ze základu daně před snížením o odpočty. Je patrné, že nelze zařadit mezi standardní konstrukční prvky, proto zvýšení nelze ani standardně zaokrouhlit, vypočte se bez zaokrouhlení.

Dle Ladislava Minčíče 1. náměstka ministra financí v roce 2013 byl důvod k zavedení zvýšení daně úsilí o snížení deficitu veřejných rozpočtů a snaha rozložit dopady úsporných opatření na všechny skupiny obyvatel. „Nadlimitní příjem“, který je zvýšením postižen, je závislý na průměrné mzdě. Poplatníci jsou daní zatíženi, pokud jejich roční příjem přesáhl ve sledovaných letech částky:

Tabulka 4: Hraniční částky pro určení solidárního zvýšení daně

rok	2013	2014	2015	2016	2017
Kč	1 242 432	1 245 216	1 277 328	1 296 288	1 355 136

Zdroj: Vlastní zpracování, Vyhlášky o výši všeobecného vyměřovacího základu 2012-2016

2.7. Slevy na dani

Od roku 2006 došlo k nahrazení standardních odpočtů od základu daně absolutními standardními slevami na dani. Pro uplatnění sociální standardní slevy musí fyzická osoba splnit zákonem stanovené podmínky. Sociální standardní slevy plní prostřednictvím příspěvků k optimální redistribuci důchodů sociální funkci. Od roku 2008 dochází ke zvyšování standardních slev z důvodu zajištění progresivity daně z příjmů fyzických osob.

Slevy lze rozčlenit do dvou skupin na slevy, které poplatník uplatňuje sám na sebe a na slevy, které poplatník uplatňuje na vyživované osoby, tedy na některého ze členů své domácnosti.

2.7.1. Slevy na poplatníka

Mezi slevy na poplatníka patří:

Základní sleva – na celou základní slevu má právo každý poplatník. Jejím úkolem je zajistit minimální nezdaněný příjem pro každého poplatníka

Slevy na invaliditu – jejich výše se liší podle stupně invalidity a podle typu invalidního důchodu.

Sleva pro studenta – uplatňuje ji poplatník, který se sám soustavně připravuje na budoucí povolání. Studium je posuzováno podle zákona o státní sociální podpoře. Poplatník může být studentem pouze do věku 26 let. Pro studenty doktorských studijních programů je hranice posunuta na 28 let. (Vančurová & Láchová, 2016)

Vývoj slev a aktuální částky jsou přehledně zobrazeny v následující tabulce:

Tabulka 5: Slevy na poplatníka v letech 2007 – 2017 v Kč

Slevy na dani	Ustanovení ZDP		2007	2008 -2010	2011	2012-2017
Na poplatníka	§ 35ba odst. 1 písm. a)	1/12	600	2 070	1 970	2 070
		roční	7 200	24 840	23 640	24 840
Na invaliditu 1. nebo 2. stupně	§ 35ba odst. 1 písm. c)	1/12	125	210	210	210
		roční	1 500	2 520	2 520	2 520
Na invaliditu 3. stupně	§ 35ba odst. 1 písm. d)	1/12	250	420	420	420
		roční	3 000	5 040	5 040	5 040
Držitel průkazu ZTP/P	§ 35ba odst. 1 písm. e)	1/12	800	1 345	1 345	1 345
		roční	9 600	16 140	16 140	16 140
Studenti - žáci	§ 35ba odst. 1 písm. f)	1/12	200	335	335	335
		roční	2 400	4 020	4 020	4 020

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů z let 2007 - 2017

2.7.2. Slevy na vyživované osoby

Vyživovaná osoba je buď dítě, ke kterému má poplatník ze zákona vyživovací povinnost, anebo manžel či manželka, který nemá vlastní příjem nebo je pouze nepatrný. Zároveň platí, že osoba vyživovaná žije s poplatníkem ve společné domácnosti.

Slevu na manželku/manžela může poplatník uplatnit, pokud příjmy protějšku nejsou vyšší než 68 000 Kč. Do vlastního příjmu manžela/manželky patří nejen zdanitelné příjmy ale i příjmy osvobozené včetně celé řady sociálních dávek. Nezahrnují se pouze adresné sociální dávky jako například dávky státní sociální podpory, studijní stipendium nebo příspěvek na péči. (Vančurová & Láchová, 2016)

Sleva na dítě je z důvodu složitější konstrukce nazývána daňovým zvýhodněním. **Daňové zvýhodnění** na vyživované dítě může uplatnit jeden z poplatníků, který má vůči dítěti vyživovací povinnost a zároveň s ním žije ve společně hospodařící domácnosti na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor.

Vyživované dítě je dítě, které je nezletilé až do 26 let věku, které se soustavně připravuje na budoucí povolání anebo dítě, které nemůže studovat nebo vykonávat

výdělečnou činnost pro nemoc či dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav nebo je uznáno invalidním ve třetím stupni.

Daňové zvýhodnění je za určitých podmínek poskytováno poplatníkům nad rámec částky daně. Pokud není daňová povinnost poplatníka dostatečně velká, aby poplatník mohl využít celou slevu na dítě, má poplatník právo požádat správce daně o výplatu daňového bonusu. Poplatník je však omezen a může daňový bonus uplatnit, pouze pokud je jeho výše alespoň 100 Kč, maximálně však do výše 60 300 Kč ročně.

Sleva za umístění dítěte v předškolním zařízení. Jedná se o nestandardní slevu, pro niž se vžil název školkovné. Poplatník uplatňuje školkovné ve výši výdajů prokazatelně vynaložených za umístění vyživovaného dítěte, které žije s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, v předškolním zařízení. Slevu lze uplatnit za každé vyživované dítě maximálně do výše minimální mzdy. (§ 35bb ZDP)

Vývoj slev a aktuální částky jsou přehledně zobrazeny v následující tabulce:

Tabulka 6: Slevy na vyživované osoby v letech 2007 – 2017 v Kč

Slevy na dani	Na manželku	Na 1. vyživované dítě		Na 2. vyživované dítě		Na 3. a každé další dítě		Za umístění dítěte
Ustanovení ZDP	§ 35ba odst. 1 písm. b)	§ 35c odst. 1						§ 35 bb
	roční	1/12	roční	1/12	roční	1/12	roční	roční
2007	4 200	500	6 000					
2008	24 840	890	10 680					
2009-2011	24 840	967	11 604					
2012-2013	24 840	1 117	13 404					
2014	24 840	1 117	13 404					8 500
2015	24 840	1 117	13 404	1 317	15 804	1 417	17 004	9 200
2016	24 840	1 117	13 404	1 417	17 004	1 717	20 604	9 900
2017	24 840	1 117	13 404	1 617	19 404	2 017	24 204	11 900

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů z let 2007 – 2017

2.7.3. Slevy pro zaměstnavatele

Poplatníci zaměstnávající osoby se změněnou pracovní schopností, mohou uplatnit slevu na zaměstnance se zdravotním postižením. Částka slevy je závislá na přepočteném počtu zaměstnanců se zdravotním postižením. (Vančurová & Láchová, 2016)

Výše slevy je za celé zdaňovací období 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením s výjimkou zaměstnance s těžším zdravotním postižením.

Za zaměstnance s těžším zdravotním postižením může poplatník uplatnit slevu ve výši 60 000Kč. (§ 35 ZDP)

2.7.4. Slevy pro OSVČ

Po přijetí zákona o EET se mimo jiné změnil i zákon o dani z příjmů. Pro podporu podnikajících fyzických osob byla přidána nová sleva na evidenci tržeb. Jedná se o jednorázovou slevu ve výši 5 000 Kč, která může být uplatněna poplatníkem pouze ve zdaňovacím období, ve kterém poprvé zaevidoval tržbu, kterou má povinnost evidovat podle zákona o evidenci tržeb. Zákon dále stanovuje, že sleva na dani činí nejvýše částku ve výši kladného rozdílu mezi 15 % dílčího základu daně ze samostatné činnosti a základní slevy na poplatníka. (Tomanová, 2016)

2.8. Výběr daně a zdaňovací období

Daň z příjmů fyzických osob je placena za zdaňovací období, kterým je kalendářní rok. Osobní důchodové daně platí poplatník na základě daňového přiznání. Daňové přiznání vyplňuje sám poplatník nebo daňový úředník podle jím poskytnutých údajů. Je na zodpovědnosti poplatníka zahrnout do výpočtu daně daňové úlevy, nebo je zohledňuje daňový úřad.

Existuje i pro stát výhodnější způsob plnění daňových povinností. Je jím srážka daně u zdroje, toto stržení zamezuje daňovým únikům a také klade menší nároky na poplatníky. Srážkou u zdroje se zdaňují důchody z mezd a platů a některé důchody z kapitálových výnosů například úroky z účtů u bank. Měsíční srážky u zaměstnanců jsou potom zálohami na roční daň. (Kubátová & Vítek, 1997)

2.9. Výpočet daňové povinnosti

Postup výpočtu daňové povinnosti poplatníka naznačuje následující schéma.

Schéma 2: Výpočet daňové povinnosti

základ daně
– nestandardní odpočty
= základ daně po snížení (zaokrouhlený na stovky korun dolů)
* sazba daně
= částka daně před slevami
+ solidární zvýšení daně
– standardní slevy (včetně nestandardní slevy za umístění dítěte)
= daň po slevách (daňový bonus)

Zdroj: Vančurová & Láchová, 2016

3. Sociální pojistné v ČR

Nedílnou součástí daně z příjmů fyzických osob je sociální pojistné. Sociální pojistné má i největší podíl v daňovém mixu České republiky, proto považují za důležité se o něm v této práci zmínit. O pojistné, jež se skládá z veřejného zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení se upravují příjmy ze závislé činnosti a příjmy ze samostatné činnosti. Veřejné zdravotní pojištění je určeno ke krytí výdajů na financování nutné zdravotní péče. Sociální pojištění tvoří nemocenské pojištění, důchodové pojištění a státní politika zaměstnanosti. Nemocenské pojištění pojištěncům částečně nahrazuje chybějící příjmy z důvodů nemoci nebo úrazu, kdy je pojištěnec krátkodobě neschopný výdělečné činnosti. Důchodové pojištění pomáhá zejména při dlouhodobé a trvalé neschopnosti pracovat ve stáří či při invaliditě. Prostřednictvím státní politiky zaměstnanosti stát pomáhá těm, kteří nejsou schopni ani jako zdraví jedinci zabezpečovat své potřeby. Účast na sociálním pojistném je povinná, z toho důvodu má z ekonomického hlediska daňový charakter. (Vančurová & Láchová, 2016)

Sociální pojistné upravuje Zákon 589/1992 Sb. o pojistném na sociální zabezpečení (ZPSZ) a Zákon 592/1992 Sb. o pojistném na veřejné zdravotní pojištění (ZPVZP)

Pojištěnec může být charakterizován podobně jako poplatník daně z příjmů fyzických osob. Je jím osoba, jejíž důchod z činnosti je pojistnému podroben, tj. zaměstnanec nebo OSVČ. Plátcem pojistného je zaměstnavatel nebo OSVČ.

Příjmy, které podléhají sociálnímu pojistnému lze sjednotit pojmem vyměřovací základ, který plní funkci předmětu pojistného. Vyměřovacím základem zaměstnance je úhrn příjmů ze závislé činnosti, které podléhají dani z příjmů fyzických osob. OSVČ si částku vyměřovacího základu může stanovit sama, ne však méně než 50 % daňového základu nebo dílčího základu daně ze samostatné činnosti. (§ 5; § 5b ZPSZ)

Sociální pojistné pracuje se spodní hranicí, ze které se platí pojistné. U zaměstnance je minimální vyměřovací základ, ze kterého se platí pojistné na veřejné zdravotní pojištění určen minimální mzdou. Pro OSVČ je tento minimální vyměřovací základ stanoven jako dvanáctinásobek 50 % průměrné mzdy. Minimální vyměřovací základ pojistného na sociální zabezpečení u OSVČ je stanoven jen jako část průměrné mzdy stanovené dle ZPVZP. (§ 3, § 3a ZPVZP; Vančurová & Láchová, 2016)

Zaměstnanec platí pojistné na veřejné zdravotní pojištění až do výše 48násobku průměrné mzdy. Pokud úhrn vyměřovacích základů v průběhu kalendářního období dosáhne výše maximálního vyměřovacího základu, není pojistné po zbytek roku placeno. Maximální základ sociálního pojištění zaměstnance i OSVČ je částka ve výši 48násobku průměrné mzdy. (§ 3 ZPVZP; § 15a ZPSZ)

Výše pojistného je stanovena procentní sazbou z vyměřovacího základu zjištěného za pojistné období (ZPSZ)

Tabulka 7: Sociální pojistné 2017

Poplatník	Zaměstnanec	Zaměstnavatel	OSVČ
Veřejné zdravotní pojištění	4,5 %	9 %	13,5 %
Sociální pojištění - povinné	6,5 %	25 %	29,5 %
Nemocenské pojištění - nepovinné			2,3 %

Zdroj: Vlastní zpracování; www.cssz.cz

4. Možnosti hodnocení daňového zatížení

Skutečný dopad daně na poplatníky nelze přímo určit samotnou právní úpravou. Dopad daňové povinnosti je možné sledovat ze dvou pohledů buď jako míru daňového zatížení nebo míru daňové progresivity. K hodnocení těchto měr se používají propočty průměrné daňové sazby. (Kinkor, 1994)

Průměrná daňová sazba charakterizuje efektivní daňovou sazbu neboli efektivní zdanění. Průměrnou daňovou sazbu konstruuje daňová teorie pro měření daňového zatížení. Je definována jako procentní podíl daňové povinnosti k hrubému příjmu:

$$\frac{T}{Y} * 100 \quad (1)$$

kde: T = daňová povinnost

Y = hrubý příjem, ze kterého je počítána daňová povinnost

Míra daňového zatížení určuje část, kterou poplatník na dani skutečně zaplatí. Výše efektivní daňové sazby je závislá na zákonných sazbách a konstrukci daňového základu. (Kinkor, 1994; Široký & Maková, 2008)

4.1. Daňová progresivita

Rozdíly v daňové zátěži jednotlivých typů poplatníků jsou charakterizovány mírou progresivity podle výše jejich příjmů. Daň může být označena za proporcionální, progresivní nebo regresivní.

Proporcionální je daň v případě, kdy daň roste stejně jako její základ. U progresivní daně roste daň rychleji než její základ a za regresivní je označována taková daň, u níž daň roste pomaleji než její základ.

Progresivita může být měřena lokálně nebo globálně

4.1.1. Lokální progresivita

Lokální progresivita hodnotí změnu průměrné sazby v jednom bodě, nebo intervalově na stupnici příjmů, z toho důvodu je označována za užitečný nástroj ke zjišťování efektivního zdanění.

Existují tři metody měření lokální progresivity:

I. Progresivita průměrné sazby:

$$\frac{\frac{T_1 - T_0}{Y_1 - Y_0}}{\frac{T_0}{Y_0}} \quad (2)$$

Poměr změny průměrné sazby ke změně příjmů.

II. Progresivita daňové povinnosti:

$$\frac{T_1 - T_0}{T_0} * \frac{Y_0}{Y_1 - Y_0} \quad (3)$$

Elasticita daňové povinnosti vzhledem k příjmu před zdaněním.

III. Progresivita příjmu po zdanění:

$$\frac{(Y_1 - T_1) - (Y_0 - T_0)}{Y_0 - T_0} * \frac{Y_0}{Y_1 - Y_0} \quad (4)$$

Elasticita příjmu po zdanění vzhledem k příjmu před zdaněním.

kde: Y je příjem před zdaněním

T je daňová povinnost

V následující tabulce jsou shrnuty výsledky, kdy se indexy 0 a 1 vztahují ke krajním bodům příjmového intervalu.

Tabulka 8: Vyhodnocení intervalů

Daň	Ukazatel I.	Ukazatel II.	Ukazatel III.
Proporcionální	0	1	1
Progresivní	> 0	> 1	< 1
Regresivní	< 0	< 1	> 1

Zdroj: Vlastní zpracování, Kinkor, 1994

„Nelze říci, který z uvedených ukazatelů měří progresivitu lépe než ostatní“ Z důvodu praktické nemožnosti dosažení stejné lokální míry progresu daně v celém svém průběhu je nutné hodnotit daň jedním ukazatelem. Proto než lokální progresivitu je zajímavější sledovat globální progresivitu příslušné daně. (Kinkor, 1994)

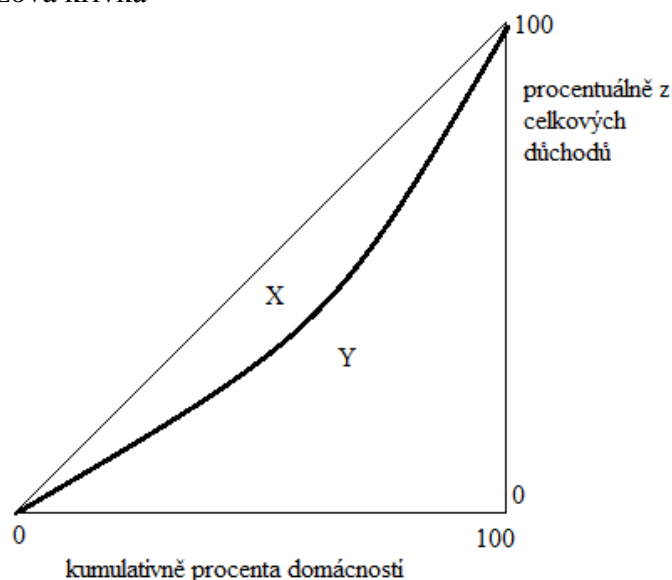
4.1.2. Globální progresivita

Globální progresivita vyjadřuje jedním ukazatelem progresivitu v celém rozsahu zdanitelných důchodů. Příspěvky s tématem globální progresivity jsou orientovány především na Lorenzovu metodu analýzy příjmového rozložení vyjádřené Lorenzovou křivkou. (Kubátová 2006; Kinkor, 1994)

4.1.3. Lorenzova křivka

Změnou Lorenzovy křivky před zdaněním a po něm je měřen stupeň globální progresie. Graf Lorenzovy křivky znázorňuje kumulativní podíl domácností v procentech na vodorovné ose a kumulativní podíl získaného důchodu na ose svislé. (Kubátová, 2006)

Obrázek 1: Lorenzova křivka

Zdroj: Široký, 2016

4.1.4. Giniho koeficient

Tento koeficient se používá pro výpočet změn v příjmech domácností, které nastanou např. v případě zmenšení stupně progresivity daní. (Široký, 2016)

$$G = \frac{\Delta}{2\mu} \quad (5)$$

kde Δ je střední diference hodnot důchodů: $\Delta = \frac{\sum_i \sum_j |x_j - x_i|}{n(n-1)}$, $0 \leq \Delta \leq 2\mu$

kde x_j, x_i jsou individuální důchody ($i \neq j$) a μ je průměrný důchod

Sám autor koeficientu C. Gini v roce 1914 dokázal, že velikost Giniho koeficientu odpovídá veličině: dvakrát obsah plochy mezi linií rovné distribuce a Lorenzovou křivkou koncentrace důchodů. (Kubátová, 2006)

Cílem této práce ale není zhodnocení daňové progresivity v celém rozsahu, proto se dále práce zabývá pouze lokální progresivitou.

5. Metodika

Pro zjištění vývoje efektivní sazby daně u vybraných poplatníků, jež je hlavním cílem diplomové práce, charakterizují vybrané skupiny poplatníků daně z příjmů fyzických osob. Výsledky z analýzy daňových povinností poplatníků budou využity při porovnání progresivity této daně na úrovni různých druhů příjmů a různých poplatníků v letech 2007, 2012 a 2017. Tento postup je zvolen z důvodu zjištění progresivity deset let po zásadní reformě daňové sazby, kdy byla změněna z původně klouzavě progresivní na jednotnou lineární sazbu, později doplněnou o druhé pásmo ve formě solidárního zvýšení.

5.1. Charakteristika poplatníků

Modelovými poplatníky v této práci jsou zaměstnanci, kteří mají příjmy pouze ze závislé činnosti a OSVČ s příjmy pouze ze samostatné činnosti.

Poplatník A

Zaměstnanec s příjmem ze závislé činnosti. Je ženatý, uplatňuje slevu na manželku, má tři děti, využívá daňové zvýhodnění a také slevu na poplatníka. Zkoumaný příjem poplatníka A je ve výši průměrné roční mzdy.

Poplatník B

Zaměstnanec s příjmem ze závislé činnosti. Je ženatý, uplatňuje slevu na manželku, má tři děti, využívá daňové zvýhodnění a také slevu na poplatníka. Velikost hrubého ročního příjmu poplatníka B je nadprůměrná ve výši 1 500 000 Kč.

Poplatník C

OSVČ s příjmem ze samostatné činnosti. Je ženatý, uplatňuje slevu na manželku, má tři děti, využívá daňové zvýhodnění a také slevu na poplatníka. Zkoumaný příjem poplatníka C je ve výši průměrné roční mzdy.

Poplatník D

OSVČ s příjmem ze samostatné činnosti. Je ženatý, uplatňuje slevu na manželku, má tři děti, využívá daňové zvýhodnění a také slevu na poplatníka. Velikost hrubého ročního příjmu poplatníka D je nadprůměrná ve výši 1 500 000 Kč.

Výpočet daňové povinnosti na úrovni minimálních mezd je záměrně vynechán. Z důvodu odlišností výsledků v daňových povinnostech, které jsou jiné pouze různou výší slevy na děti.

5.2. Standardní výpočet daňové povinnosti zaměstnance

Výpočty daňových povinností modelových zaměstnanců, budou zjišťovány podle principů aplikovaných v konkrétních sledovaných letech. Proces výpočtů naznačují následující schémata.

5.2.1. Schéma výpočtu daňové povinnosti daně z příjmů v roce 2007

- + úhrn hrubého příjmu (hrubá mzda – HM)
- pojistné na sociální zabezpečení ($0,08 * HM$)
- pojistné na zdravotní pojištění ($0,045 * HM$)
- = základ pro výpočet daně
- = základ daně (zaokrouhlený na stokoruny dolů)
- = daň vypočtená dle § 16 ZDP
- roční slevy na dani podle § 35ba ZDP
- = daň po slevách
- roční daňové zvýhodnění na vyživované dítě
- = sražená daň nebo vyplacený daňový bonus

5.2.2. Schéma výpočtu daňové povinnosti daně z příjmů v letech 2008-2012

- + úhrn hrubého příjmu (hrubá mzda – HM)
- + pojistné na sociální zabezpečení placeného zaměstnavatelem ($0,09 * HM$)
- + pojistné na zdravotní pojištění placeného zaměstnavatelem ($0,25 * HM$)
- = základ pro výpočet daně (superhrubá mzda – SHM)
- = základ daně (zaokrouhlený na stokoruny dolů)
- = daň vypočtená dle § 16 ZDP (zaokrouhlená SHM * 0,15)
- roční slevy na dani podle § 35ba ZDP
- = daň po slevách
- roční daňové zvýhodnění na vyživované dítě
- = sražená daň nebo vyplacený daňový bonus

5.2.3. Schéma výpočtu daňové povinnosti daně z příjmů v letech 2013-2017

- + úhrn hrubého příjmu (hrubá mzda – HM)
- + pojistné na sociální zabezpečení placeného zaměstnavatelem ($0,09 * HM$)
- + pojistné na zdravotní pojištění placeného zaměstnavatelem ($0,25 * HM$)
- = základ pro výpočet daně (superhrubá mzda – SHM)
- = základ daně (zaokrouhlený na stokoruny dolů)
- částka pro výpočet solidárního zvýšení daně ($HM - 48 * \text{průměrná mzda}$)
- = daň vypočtená dle § 16 ZDP (zaokrouhlená $SHM * 0,15$)
- + solidární zvýšení daně (částka pro výpočet solidárního zvýšení $* 0,07$)
- = daň před slevami a zvýhodněním
- roční slevy na dani podle § 35ba ZDP
- = daň po slevách
- roční daňové zvýhodnění na vyživované dítě
- = sražená daň nebo vyplacený daňový bonus

5.3. Standardní výpočet daňové povinnosti osoby samostatně výdělečně činné

Výpočty daňových povinností modelových OSVČ, budou zjišťovány podle principů aplikovaných v konkrétních sledovaných letech. Proces výpočtů je naznačen na následujících schématech.

5.3.1. Schéma výpočtu daňové povinnosti daně z příjmů v letech 2007-2012

- + příjmy
- výdaje (uplatňované paušálem = $\text{příjmy} * 0,6$)
- = základ daně (ZD)
- = základ daně (zaokrouhlený na stokoruny dolů)
- = daň vypočtená dle § 16 ZDP (zaokrouhlený $ZD * 0,15$)
- roční slevy na dani podle § 35ba ZDP
- = daň po slevách
- roční daňové zvýhodnění na vyživované dítě
- = sražená daň nebo vyplacený daňový bonus

5.3.2. Schéma výpočtu daňové povinnosti daně z příjmů v letech 2013-2017

- + příjmy
- výdaje (uplatňované paušálem = příjmy * 0,6)
- = základ daně (ZD)
- = základ daně (zaokrouhlený a stokoruny dolů)
- částka pro výpočet solidárního zvýšení daně ($HM - 48 * \text{průměrná mzda}$)
- = daň vypočtená dle § 16 ZDP (zaokrouhlený ZD * 0,15)
- + solidární zvýšení daně (částka pro výpočet solidárního zvýšení * 0,07)
- = daň před slevami a zvýhodněním
- roční slevy na dani podle § 35ba ZDP
- = daň po slevách
- roční daňové zvýhodnění na vyživované dítě
- = sražená daň nebo vyplacený daňový bonus

5.4. Výpočet daňového zatížení

Skutečné daňové zatížení modelových poplatníků bude měřeno prostřednictvím míry daňového zatížení vyjádřeného jako procentní podíl daňové povinnosti nebo daňového bonusu k hrubému příjmu, pomocí vzorce (1) pro efektivní daňovou sazbu.

Efektivní daňová sazba zde bude zachycena na třech situacích. V první situaci poplatníci uplatňují slevy a daňová zvýhodnění na všechny tři děti. V druhé situaci uplatňují modeloví poplatníci pouze slevy na poplatníka, na manželku a slevu za umístění dítěte. Třetí a poslední situace zobrazí efektivní daňovou sazbu modelových poplatníků, kteří neuplatňují žádné slevy ani daňová zvýhodnění. Zjištěné výsledky těchto odlišných situací pro rok 2017 budou pro každého poplatníka porovnány zvlášť.

5.5. Výpočet daňové progresivity

Pomocí vzorců na progresivitu daňové sazby (2), progresivity daňové povinnosti (3) a progresivity příjmů zdanění (4) bude vypočtena progresivita daňové povinnosti modelových poplatníků v letech 2007, 2012 a 2017. Výběr let je záměrný, aby byla ukázána progresivita v posledním roce čtyř pásem zdanění, posledním roce před solidárním zvýšením daně a aktuálním rokem. Výsledky všech tří vzorců budou porovnány a vyvozeny závěry.

6. Analýza vývoje daňového zatížení poplatníků

Jak bylo v metodické části uvedeno, příjmy modelových poplatníků A a C jsou ve velikosti průměrné mzdy. Jedná se o částky vypočtené podle příslušných vyhlášek o výši všeobecného vyměřovacího základu. Výsledné sumy pro jednotlivé roky jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 9: Roční průměrná mzda v Kč

rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
průměrná mzda	241 668	258 720	282 660	284 508	296 880	301 644
rok	2013	2014	2015	2016	2017	
průměrná mzda	310 608	311 304	319 332	324 072	338 784	

Zdroj: Vlastní zpracování, Vyhlášky o výši všeobecného vyměřovacího základu 2006-2016

Pro účely práce je mzda původně v měsíčních částkách přepočtena na částky roční vynásobením 12 měsíci.

6.1. Daň z příjmů

Daňová povinnost všech modelových poplatníků a její výpočet je ukázán v tabulkách níže. Pro lepší přehlednost jsou tabulky pro každého poplatníka rozděleny na dvě, kdy první obsahují výpočty pro roky 2007 – 2012 a druhé pro roky 2013 – 2017.

6.1.1. Daň z příjmů fyzických osob – poplatník A

V tabulkách 10 a 11 je vypočtena daňová povinnost zaměstnance s příjmem ze závislé činnosti uplatňujícím slevu na manželku a daňové zvýhodnění na tři děti.

Tabulka 10: Výpočet daňové povinnosti zaměstnance s průměrným příjmem v Kč (2007 - 2012)

rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hrubá mzda	241 668	258 720	282 660	284 508	296 880	301 644
Pojistné SP	19 333	23 285	25 439	25 606	26 719	27 148
Pojistné ZP	10 875	67 267	70 665	71 127	74 220	75 411
SHM	211 460	349 272	378 764	381 241	397 819	404 203
ZD zaokr.	211 400	346 600	378 700	381 200	397 800	404 200
Sazba daně	14 544+19 %	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
Daň	31 682	51 990	56 805	57 180	59 670	60 630
Základní sleva	7 200	24 840	24 840	24 840	23 640	24 840
Sleva na manželku	4 200	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Daň po slevách	20 282	2 310	7 125	7 500	11 190	10 950
Daňové zvýh. na 1. dítě	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
Daňové zvýh. na 2. dítě	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
Daňové zvýh. na 3. dítě	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
Sražena daň/daňový bonus	2 282	-29 730	-27 687	-27 312	-23 622	-29 262

Zdroj: Vlastní zpracování

Na výsledcích lze pozorovat, že jediným rokem, ve kterém poplatník A měl povinnost zaplatit daň, byl rok 2007, v ostatních letech již má právo na poměrně vysoký daňový bonus. Výše daňového bonusu se ve sledovaných letech odvíjí zejména od růstu průměrné mzdy a částek daňového zvýhodnění. Z výsledků vyplývá i v posledních letech rostoucí tendence daňového bonusu modelového poplatníka, kde i přes zvyšování příjmu je mu v roce 2017 vypláceno více než v letech předchozích. Tento trend je zachycen také v grafu 2.

Tabulka 11: Výpočet daňové povinnosti zaměstnance s průměrným příjmem v Kč (2013 - 2017)

rok	2013	2014	2015	2016	2017
Hrubá mzda	310 608	311 304	319 332	324 072	338 784
Pojistné SP	27 955	28 017	28 740	29 166	30 491
Pojistné ZP	77 652	77 826	79 833	81 018	84 696
SHM	416 215	417 147	427 905	434 256	453 971
ZD zaokr.	416 200	417 100	427 900	434 200	453 900
Částka pro výpočet solidárního zvýšení					
Sazba daně	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
Daň	62 430	62 565	64 185	65 130	68 085
Solidární zvýšení					
Daň před slevami	62 430	62 565	64 185	65 130	68 085
Základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Sleva na manželku	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Sleva za umístění dítěte		8 500	9 200	9 900	11 900
Daň po slevách	12 750	4 385	5 305	5 550	6 505
Daňové zvýh. na 1. dítě	13 404	13 404	13 404	13 404	13 404
Daňové zvýh. na 2. dítě	13 404	13 404	15 804	17 004	19 404
Daňové zvýh. na 3. dítě	13 404	13 404	17 004	20 604	24 204
Sražená daň/ daňový bonus	-27 462	-35 827	-40 907	-45 462	-50 507

Zdroj: Vlastní zpracování

6.1.2. Daň z příjmů fyzických osob – poplatník C

V tabulkách 12 a 13 je vypočtena daňová povinnost OSVČ s jediným příjmem ze samostatné činnosti. Modelový poplatník C uplatňuje slevu na manželku a daňové zvýhodnění na tři děti ve všech letech, kdy je to pro něj možné.

Tabulka 12: Výpočet daňové povinnosti OSVČ s průměrnými příjmy v Kč (2007 - 2012)

rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Příjmy	241 668	258 720	282 660	284 508	296 880	301 644
Výdaje	120 834	129 360	169 596	170 705	178 128	180 986
Základ daně	120 834	129 360	113 064	113 803	118 752	120 658
ZD zaokr.	120 800	129 300	113 000	113 800	118 700	120 600
Sazba daně	14 544+19 %	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
Daň	14 620	19 395	16 950	17 070	17 805	18 090
Základní sleva	7 200	24 840	24 840	24 840	23 640	24 840
Sleva na manželku	4 200	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Daň po slevách	3 220	-30 285	-32 730	-32 610	-30 675	-31 590
Daň povinnost	3 220	0	0	0	0	0
Daňové zvýh. na 1. dítě	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
Daňové zvýh. na 2. dítě	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
Daňové zvýh. na 3. dítě	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
Sražená daň/daňový bonus	-14 780	-32 040	-34 812	-34 812	-34 812	-40 212

Zdroj: Vlastní zpracování

U modelového poplatníka C lze od roku 2007 pozorovat nárok na daňový bonus. Pouze v roce 2007 je bonus nižší než součet daňového zvýhodnění na děti. V letech 2008 – 2012 dochází ke změně nároku na daňový bonus výhradně legislativní změnou částek daňového zvýhodnění na děti.

Tabulka 13: Výpočet daňové povinnosti OSVČ s průměrnými příjmy v Kč (2007 - 2012)

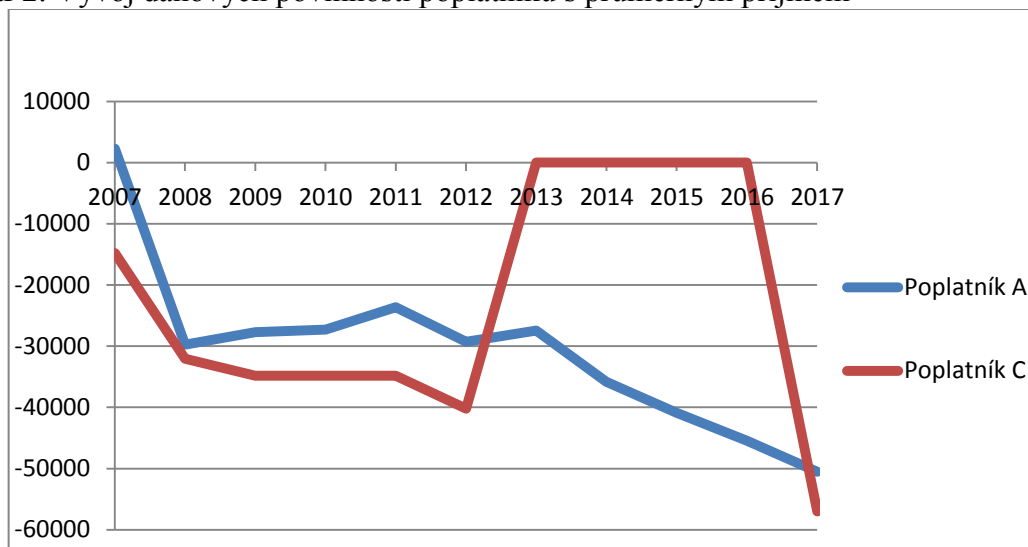
rok	2013	2014	2015	2016	2017
Příjmy	310 608	311 304	319 332	324 072	338 784
Výdaje	186 365	186 782	191 599	194 443	203 270
ZD	124 243	124 522	127 733	129 629	135 514
ZD zaokr.	124 200	124 500	127 700	129 600	135 500
Částka pro výpočet solidárního zvýšení					
Sazba daně	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
Daň	18 630	18 675	19 155	19 440	20 325
Solidární zvýšení					
Daň před slevami	18 630	18 675	19 155	19 440	20 325
Základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Sleva na manželku					24 840
Sleva za umístění dítěte		8 500	9 200	9 900	11 900
Daň po slevách	-6 210	-14 665	-14 885	-15 300	-41 255
Daňová povinnost	0	0	0	0	0
Daňové zvýh. na 1. dítě					13 404
Daňové zvýh. na 2. dítě					19 404
Daňové zvýh. na 3. dítě					24 204
Sražená daň/ daňový bonus	0	0	0	0	-57 012

Zdroj: Vlastní zpracování

Od roku 2013 platilo omezení, kdy si OSVČ uplatňující výdaje větší než 50% příjmů nemohla uplatnit slevu na manželku a daňové zvýhodnění na děti. Z toho důvodu je výsledná daňová povinnost modelového poplatníka C v letech 2013 – 2016 rovna nule. Od roku 2017 je možné po novele ZDP uplatňovat výdaje z nižšího základu než v roce 2016 a zároveň si může poplatník uplatnit slevu na manželku a daňové zvýhodnění na všechny děti. Zásluhou zmiňované novely má poplatník C v roce 2017 nárok na daňový bonus ve výši 57 012 Kč tedy ve výši součtu daňového zvýhodnění na tři děti.

Porovnání daňových povinností poplatníků A a C je znázorněno v grafu 2, ze kterého je patrné výhodnější postavení OSVČ poplatníka C oproti zaměstnanci poplatníku A od roku 2007 do roku 2012. V roce 2013 se jejich pozice zásluhou změny legislativy obrátila, ale to trvalo pouze do roku 2016. V roce 2017 je situace obdobná jako před rokem 2013. Z grafu vývoje daňových povinností poplatníků s příjmem na úrovni průměrné mzdy lze dále pozorovat většinou klesající tendence, v případě těchto poplatníků růst daňového bonusu, i přes růst jejich příjmů.

Graf 2: Vývoj daňových povinností poplatníků s průměrným příjmem

Zdroj: Vlastní zpracování

6.1.3. Daň z příjmů fyzických osob – poplatník B

V tabulkách 14 a 15 je vypočtena daňová povinnost zaměstnance s příjmem ze závislé činnosti uplatňujícím slevu na manželku a daňové zvýhodnění na tři děti. Příjem poplatníka B je nadprůměrný ve výši 1 500 000 Kč ve všech sledovaných letech.

Tabulka 14: Výpočet daňové povinnosti zaměstnance s nadprůměrným příjmem v Kč (2007 -2012)

rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hrubá mzda	1 500 000					
Pojistné SP	120 000	135 000	135 000	135 000	135 000	135 000
Pojistné ZP	67 500	390 000	375 000	375 000	375 000	375 000
SHM	1 312 500	2 025 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000
ZD zaokr.	1 312 500	2 025 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000
Sazba daně	61 212+32 %	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
Daň	375 228	303 750	301 500	301 500	301 500	301 500
Základní sleva	7 200	24 840	24 840	24 840	23 640	24 840
Seva na manželku	4 200	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Daň po slevách	363 828	254 070	251 820	251 820	253 020	251 820
Daňové zvýh. na 1. dítě	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
Daňové zvýh. na 2. dítě	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
Daňové zvýh. na 3. dítě	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
Sražená daň/daňový bonus	345 828	222 030	217 008	217 008	218 208	211 608

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě, že poplatník pobírá nadprůměrný příjem a uplatní základní slevu i slevu na manželku není jeho daňová povinnost nízká tak, aby dosáhl na daňový bonus. V každém roce je poplatník B povinen odvést daň. Nejvyšší částka, kterou musel poplatník zaplatit, byla v roce 2007 a to 345 828 Kč. V dalším roce došlo k výraznému poklesu zásluhou změny výpočtu daňové povinnosti.

Tabulka 15: Výpočet daňové povinnosti zaměstnance s nadprůměrným příjmem v Kč (2013 -2017)

rok	2013	2014	2015	2016	2017
Hrubá mzda	1 500 000				
Pojistné SP	135 000	135 000	135 000	135 000	135 000
Pojistné ZP	375 000	375 000	375 000	375 000	375 000
SHM	2 010 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000
ZD zaokr.	2 010 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000
Částka pro výpočet solidárního zvýšení	257 568	254 784	222 672	203 712	144 864
Sazba daně	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
Daň	301 500	301 500	301 500	301 500	301 500
Solidární zvýšení	18 029,76	17 834,88	15 587,04	14 259,84	10 140,48
Daň před slevami	319 529,76	319 334,88	317 087,04	315 759,84	311 640,48
Základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Sleva na manželku	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Sleva za umístění dítěte		8 500	9 200	9 900	11 900
Daň po slevách	269 849,76	261 154,88	258 207,04	256 179,84	250 060,48
Daňové zvýh. na 1. dítě	13 404	13 404	13 404	13 404	13 404
Daňové zvýh. na 2. dítě	13 404	13 404	15 804	17 004	19 404
Daňové zvýh. na 3. dítě	13 404	13 404	17 004	20 604	24 204
Sražená daň/ daňový bonus	229 638	220 943	211 955	205 168	193 049

Zdroj: Vlastní zpracování

Rok 2013 přinesl pro tyto poplatníky s nadlimitními příjmy druhé pásmo daně ve výši 7%. Porovnání výsledků v tabulkách 14 a 15 však ukazuje, že snaha, aby bohatší poplatníci platili více, není u zaměstnanců naplněna, z důvodu zvyšování částek daňového zvýhodnění. Oproti roku 2012 před solidární daní jsou daňové povinnosti vyšší pouze v letech 2013 a 2014 pak je již povinnost daň zaplatit stále menší.

6.1.4. Daň z příjmů fyzických osob – poplatník D

V tabulkách 16 a 17 je vypočtena daňová povinnost OSVČ s jediným příjmem ze samostatné činnosti. Modelový poplatník D má nadprůměrný příjem ve výši 1 500 000 Kč a uplatňuje slevu na manželku a daňové zvýhodnění na tři děti ve všech letech, kdy je to pro něj možné.

Tabulka 16: Výpočet daňové povinnosti OSVČ s nadprůměrným příjmem v Kč (2007 - 2012)

rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Příjmy	1 500 000					
Výdaje	750 000	750 000	900 000	900 000	900 000	900 000
Základ daně	750 000	750 000	600 000	600 000	600 000	600 000
ZD zaokr.	750 000	750 000	600 000	600 000	600 000	600 000
Sazba daně	61 212+32 %	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
Daň	195 228	112 500	90 000	90 000	90 000	90 000
Základní sleva	7 200	24 840	24 840	24 840	23 640	24 840
Sleva na manželku	4 200	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Daň po slevách	183 828	62 820	40 320	40 320	41 520	40 320
Daň povinnost	183 828	62 820	40 320	40 320	41 520	40 320
Daňové zvýh. na 1. dítě	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
Daňové zvýh. na 2. dítě	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
Daňové zvýh. na 3. dítě	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
Sražená daň/daňový bonus	165 828	30 780	5 508	5 508	6 708	108

Zdroj: Vlastní zpracování

Ani u OSVČ poplatníka s nadlimitními příjmy nedošlo v průběhu sledovaného období na nárok k uplatnění daňového bonusu. Nejblíže k němu měl modelový poplatník D v roce 2012, kdy jeho daňová povinnost dosahovala výše 108 Kč. Nejdále pak při starém způsobu výpočtu daně s různými daňovými pásmy v roce 2007, kdy jeho daňová povinnost byla ve výši 165 828 Kč.

Tabulka 17: Výpočet daňové povinnosti OSVČ s nadprůměrným příjmem v Kč (2013 - 2017)

rok	2013	2014	2015	2016	2017
Příjmy	1 500 000				
Výdaje	900 000	900 000	900 000	900 000	600 000
ZD	600 000	600 000	600 000	600 000	900 000
ZD zaokr.	600 000	600 000	600 000	600 000	900 000
Částka pro výpočet solidárního zvýšení	257 568	257 784	222 672	203 712	144 864
Sazba daně	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
Daň	90 000	90 000	90 000	90 000	135 000
Solidární zvýšení	18 029,76	17 834,88	15 587,04	14 259,84	10 140,48
Daň před slevami	108 029,76	107 834,88	105 587,04	104 259,84	145 140,48
Základní sleva	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Sleva na manželku					24 840
Sleva za umístění dítěte		8 500	9 200	9 900	11 900
Daň po slevách	83 189,76	74 494,88	71 547,04	69 519,84	83 560,48
Daňová povinnost	83 190	74 495	71 547	69 520	83 561
Daňové zvýh. na 1. dítě					13404
Daňové zvýh. na 2. dítě					19 404
Daňové zvýh. na 3. dítě					24 204
Sražená daň/ daňový bonus	83 190	74 495	71 548	69 520	26 549

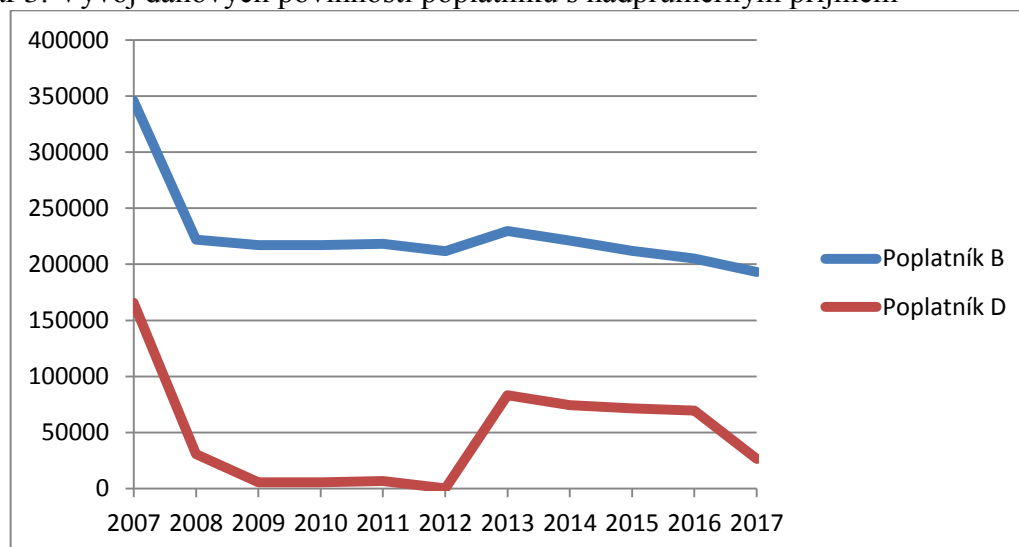
Zdroj: Vlastní zpracování

Na výši z roku 2007 se daň nedostala ani po zavedení solidárního pásma daně a nemožnosti uplatnění slevy na manželku a daňového zvýhodnění na děti. U OSVČ je již vidět že zdanění poplatníků s nadlimitním příjmem bylo před solidárním zvýšením nižší než po něm. U částky daně lze pozorovat mírně klesající trend až na výrazný skok v posledním roce. V roce 2017 si mohl poplatník D snížit příjmy o výdaje maximální výše 600 000 Kč a tím si uplatnit slevu na manželku a daňové zvýhodnění na děti. Z toho důvodu je jeho daňová povinnost o více než 40 000 Kč nižší než předchozí rok.

Porovnání daňových povinností poplatníků B a D je znázorněno grafem číslo 3. Jako v grafu 2 je patrné výhodnější postavení OSVČ poplatníka D, jehož daňová povinnost je v případě nadprůměrného příjmu ve všech sledovaných letech výrazně nižší, než daňová povinnost poplatníka B. Východiskem pro graf vývoje daňových povinností poplatníků s nadprůměrným příjmem je totožná výše příjmu ve všech sledovaných letech u obou poplatníků. Tato skutečnost umožňuje objektivněji sledovat změnu daňové povinnosti bez vlivu pohybu příjmu. U obou poplatníků lze pozorovat prudký pokles mezi lety 2007 a 2008 způsobený daňovou reformou. Další skok lze sledovat mezi lety 2012 a 2013 způsobený zavedením solidárního zvýšení. U OSVČ poplatníka D je zvýšení daňové povinnosti mezi lety 2012 a 2013 vyšší než u zaměstnance, poplatníka B. I přes to má poplatník D výhodnější pozici v oblasti placení daně z příjmu fyzických osob.

Graf 3: Vývoj daňových povinností poplatníků s nadprůměrným příjmem

Zdroj: Vlastní zpracování

6.2. Daňové zatížení poplatníků

Jak bylo uvedeno v metodické části této práce, je daňové zatížení poplatníků měřeno za pomoci efektivní daňové sazby. Efektivní sazba se u poplatníků počítá na třech odlišných situacích, které mohou demonstrovat jejich sociální postavení. Pro všechny situace je využito údajů vypočítaných v předchozí kapitole.

V první situaci se do vzorce pro výpočet efektivní sazby daně jako daňová povinnost dosazuje skutečná daňová povinnost nebo daňový bonus poplatníků.

Tabulka 18: Efektivní sazba daně při uplatnění slev a daňového zvýhodnění v %

rok	Poplatník A	Poplatník B	Poplatník C	Poplatník D
2007	0,94	23,06	-6,12	11,06
2008	-11,49	14,80	-12,38	2,05
2009	-9,80	14,47	-12,32	0,37
2010	-9,60	14,47	-12,24	0,37
2011	-7,96	14,55	-11,73	0,45
2012	-9,70	14,11	-13,33	0,01
2013	-8,84	15,31	0	5,55
2014	-11,51	14,73	0	4,97
2015	-12,81	14,13	0	4,77
2016	-14,03	13,68	0	4,63
2017	-14,91	12,87	-16,83	1,77

Zdroj: Vlastní zpracování

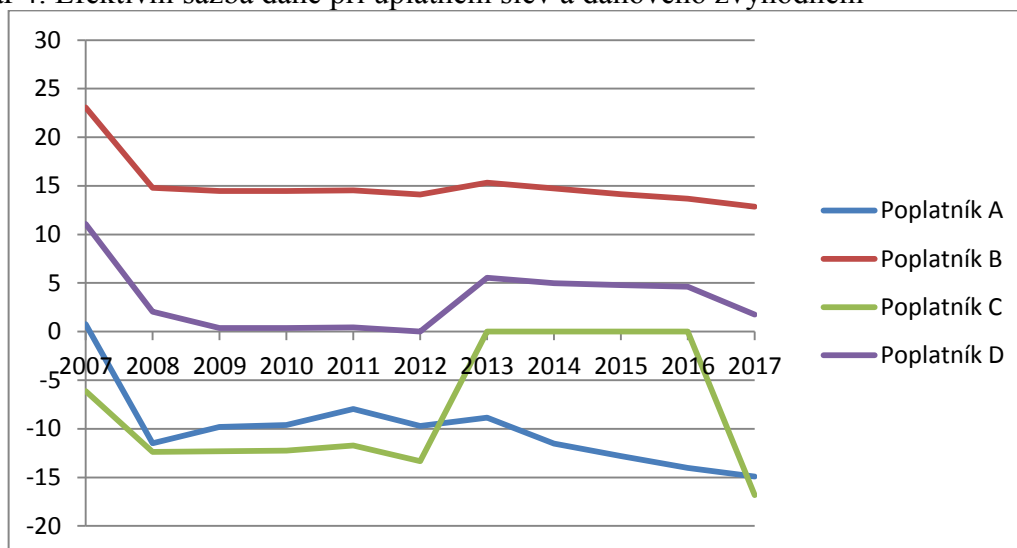
Tabulka 18 zobrazuje skutečné zatížení všech modelových poplatníků daní z příjmů fyzických osob při uplatnění základní slevy, slevy na manželku, slevy za umístění dítěte a daňového zvýhodnění na tři děti.

Jediným poplatníkem, který se svým skutečným zatížením přibližuje legislativou uložené lineární sazbě 15 %, je zaměstnanec s nadprůměrným příjmem, tedy poplatník B. Před rokem 2007 spadal tento poplatník do pásma s 32% m zdaněním i zde je jeho skutečné zdanění nižší, než bylo uvedeno v legislativě. Poplatník B je také ten, jehož příjem je nejvíce zatížen daní oproti všem ostatním modelovým poplatníkům.

Nejmenší daňovou zátěž téměř ve všech sledovaných letech pociťoval poplatník C. Pouze v letech, ve kterých si nemůže OSVČ uplatnit daňové zvýhodnění na děti, je jeho daňové zatížení nulové, a poplatník A je v lepší pozici. Poplatník D má povinnost platit daň ale jeho efektivní sazba daně ani v jednom roce nedosahuje zákonné sazby 15 %.

Názorně jsou efektivní sazby daně poplatníků při uplatnění slev a zvýhodnění zobrazeny v grafu 4.

Graf 4: Efektivní sazba daně při uplatnění slev a daňového zvýhodnění

Zdroj: Vlastní zpracování

Efektivní sazbu daně modelových poplatníků daně z příjmu fyzických osob při uplatnění základní slevy, slevy na manželku a slevy za umístění dítěte zobrazuje tabulka 19.

Tabulka 19: Efektivní sazba daně při uplatnění slev v %

rok	Poplatník A	Poplatník B	Poplatník C	Poplatník D
2007	8,39	24,26	1,33	12,26
2008	0,89	16,94	-11,71	4,19
2009	2,52	16,79	-11,58	2,69
2010	2,64	16,79	-11,46	2,69
2011	3,77	16,87	-10,33	2,77
2012	3,63	16,79	-10,47	2,69
2013	4,10	17,99	-2,00	5,55
2014	1,41	17,41	-4,71	4,97
2015	1,66	17,21	-4,66	4,77
2016	1,71	17,08	-4,72	4,63
2017	1,92	16,67	-12,18	5,57

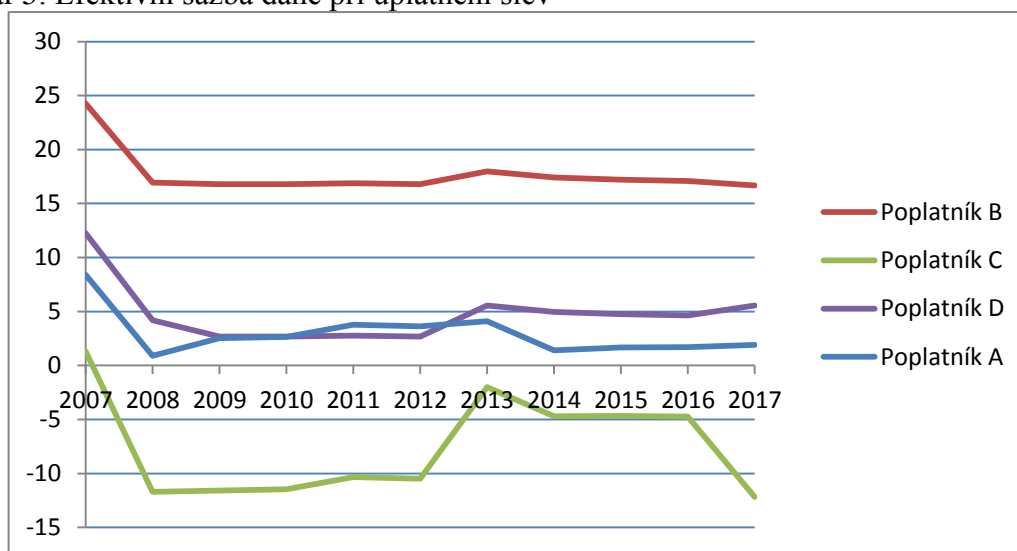
Zdroj: Vlastní zpracování

Záporná sazba u poplatníka C neznamená jako v předchozí tabulce 19 daňový bonus, ale pouze zápornou částku po uplatnění slev. Skutečná daňová povinnost poplatníka C je však rovna nule i přesto je jeho skutečné zatížení v tomto případě nejnižší. Naopak u poplatníka B efektivní sazba převyšuje sazbu stanovenou zákonem.

Poplatník A je ve většině sledovaných let na druhém místě žebříčku nejnižšího zdanění i přesto je v letech 2011 a 2012 překonán poplatníkem D, jehož efektivní daňová sazba je v těchto letech až o 1 procentní bod nižší.

Efektivní sazbu daně z příjmů fyzických osob poplatníků, kteří neuplatňují daňové zvýhodnění na děti, zobrazuje graf 5.

Graf 5: Efektivní sazba daně při uplatnění slev

Zdroj: Vlastní zpracování

Zatížení modelových poplatníků daně z příjmů fyzických osob, kteří si neuplatňují žádnou slevu ani zvýhodnění, je ukázáno v tabulce 20. Tato poslední situace je pouze teoretická, počítána s daní vypočtenou přímo ze základu daně bez uplatnění jakékoli slevy či daňového zvýhodnění.

Tabulka 20: Efektivní sazba daně bez uplatnění slev v %

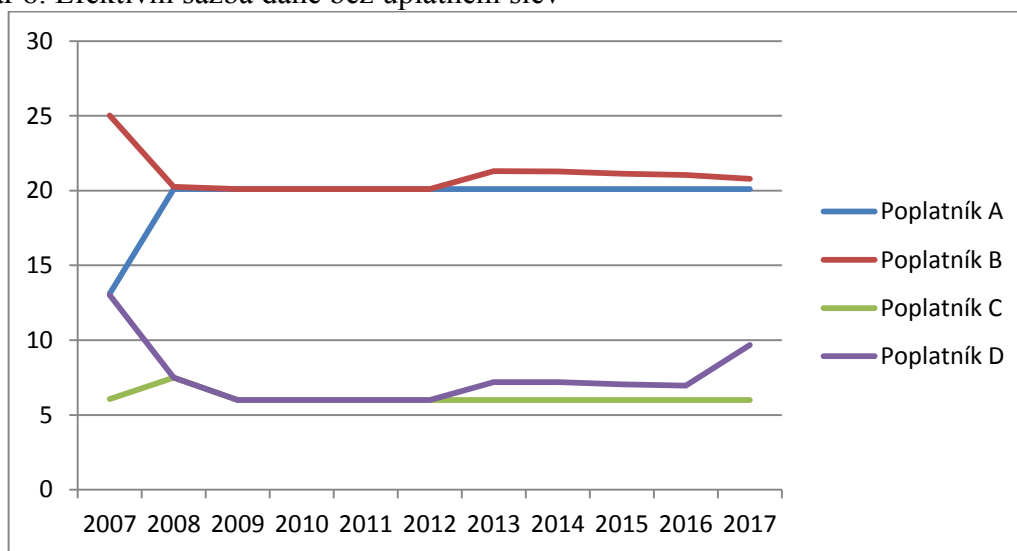
rok	Poplatník A	Poplatník B	Poplatník C	Poplatník D
2007	13,110	25,015	6,05	13,015
2008	20,095	20,250	7,497	7,5
2009	20,097	20,100	5,997	6
2010	20,098	20,100	6	6
2011	20,099	20,100	5,997	6
2012	20,100	20,100	5,997	6
2013	20,099	21,302	5,998	7,202
2014	20,098	21,289	5,999	7,189
2015	20,100	21,139	5,998	7,039
2016	20,097	21,051	5,999	6,951
2017	20,097	20,776	5,999	9,676

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka zobrazuje stav, pokud poplatníci nevyužijí žádnou legální možnost snížení daňové povinnosti v podobě slev či zvýhodnění. Poplatníci A a B, tedy zaměstnanci

jsou v tomto případě zatíženi větší nežli zákonnou sazbou daně, až o 6 procentních bodů. Naproti tomu poplatníci C a D jsou zatíženi nižší sazbou, než je uvedena v zákoně o dani z příjmu. Zřejmá výhoda OSVČ poplatníků oproti poplatníkům v podobě zaměstnanců je v uplatnění výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů. V roce 2017 efektivní sazba poplatníka D je vyšší než v předchozích letech, její velikost je téměř 10%. Důvodem je možnost poplatníků uplatnit nižší výdaje. Názorně je tato situace zobrazena v následujícím grafu.

Graf 6: Efektivní sazba daně bez uplatnění slev

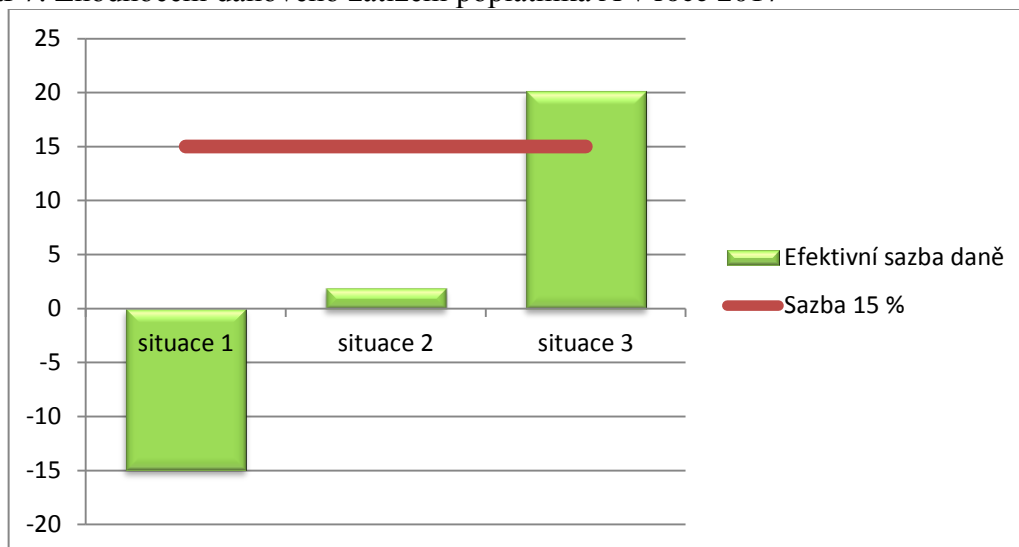
Zdroj: Vlastní zpracování

6.2.1. Zhodnocení daňového zatížení poplatníků v roce 2017

Následující porovnání a zhodnocení efektivní sazby daně modelových poplatníků je prováděno pouze pro rok 2017, protože je to rok, za který poplatníci podávaly aktuálně poslední daňové přiznání.

Efektivní sazba daně poplatníka A daně z příjmů fyzických osob dosahovala za rok 2017 v situaci 1 - uplatnění všech slev a zvýhodnění - výše -14,91 %. V situaci 2 - uplatnění pouze slev - výše 1,92 %. A v situaci 3 - neuplatnění žádných slev ani zvýhodnění - výše 20,097 %. Všechny případy jsou zobrazeny v grafu 7.

Graf 7: Zhodnocení daňového zatížení poplatníka A v roce 2017

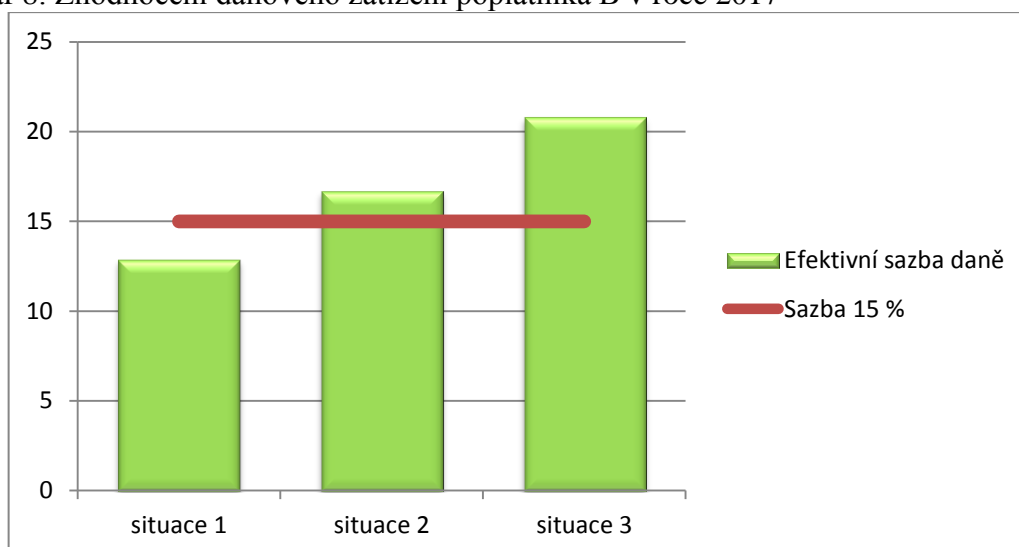

Zdroj: Vlastní zpracování

Efektivní sazba daně ve třetím případě viditelně převyšuje 15 % zákonnou sazbu. Míra zdanění z druhého případu není sice tak vysoká jako ve třetím, ale stále to pro poplatníka A znamená platit daň. Z tohoto grafu vyplývá, že pro poplatníka A zaměstnance s průměrnou mzdou je nejvýhodnější uplatňovat si základní slevu, slevu na manželku, za umístění dítěte a daňové zvýhodnění.

Efektivní sazba daně poplatníka B za daň z příjmů fyzických osob dosahovala za rok 2017 v situaci 1 - uplatnění všech slev a zvýhodnění - výše 12,87 %. V situaci 2 - uplatnění pouze slev - výše 16,67 %. A v situaci 3 - neuplatnění žádných slev ani zvýhodnění - výše 20,776 %. Všechny případy ilustruje graf 8.

Graf 8: Zhodnocení daňového zatížení poplatníka B v roce 2017

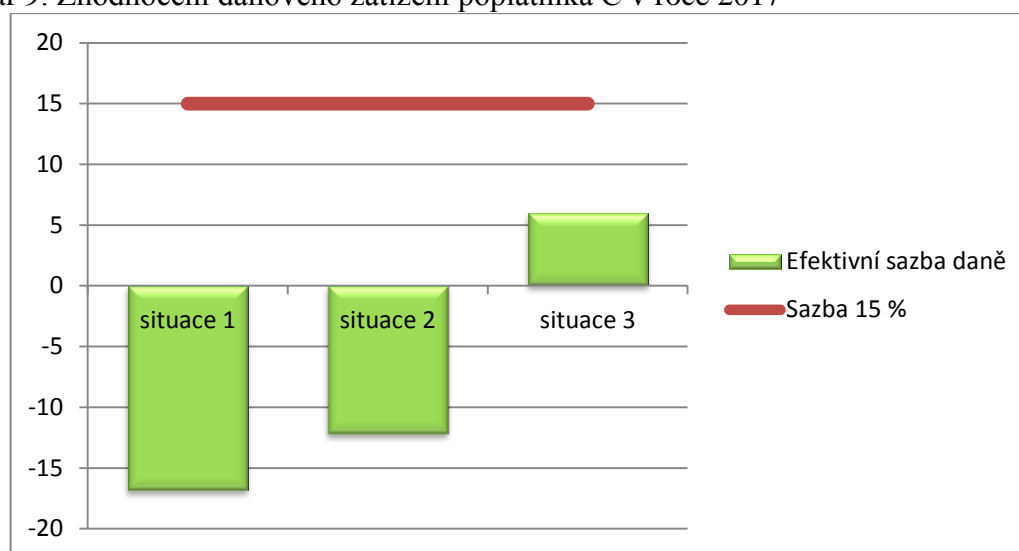

Zdroj: Vlastní zpracování

I pro poplatníka B jako zaměstnance s nadprůměrným příjmem je nejvýhodnější uplatňovat si všechny slevy a zvýhodnění, ale oproti poplatníku A je pro něj výrazně neefektivní neuplatňovat si zvýhodnění na děti. Ve druhém i třetím případě je jeho skutečná míra zdanění vyšší, než je 15 % hranice. Zaměstnanec s nadprůměrným příjmem má méně možností klesnout se svou daňovou povinností pod legislativou určenou sazbu daně z příjmů fyzických osob.

Efektivní sazba daně poplatníka C za daň z příjmů fyzických osob dosahovala za rok 2017 v situaci 1 - uplatnění všech slev a zvýhodnění - výše -16,83 %. V situaci 2 - uplatnění pouze slev - výše -12,18 %. A v situaci 3 - neuplatnění žádných slev ani zvýhodnění - výše 5,999 %. Všechny případy jsou zobrazeny v grafu 9.

Graf 9: Zhodnocení daňového zatížení poplatníka C v roce 2017

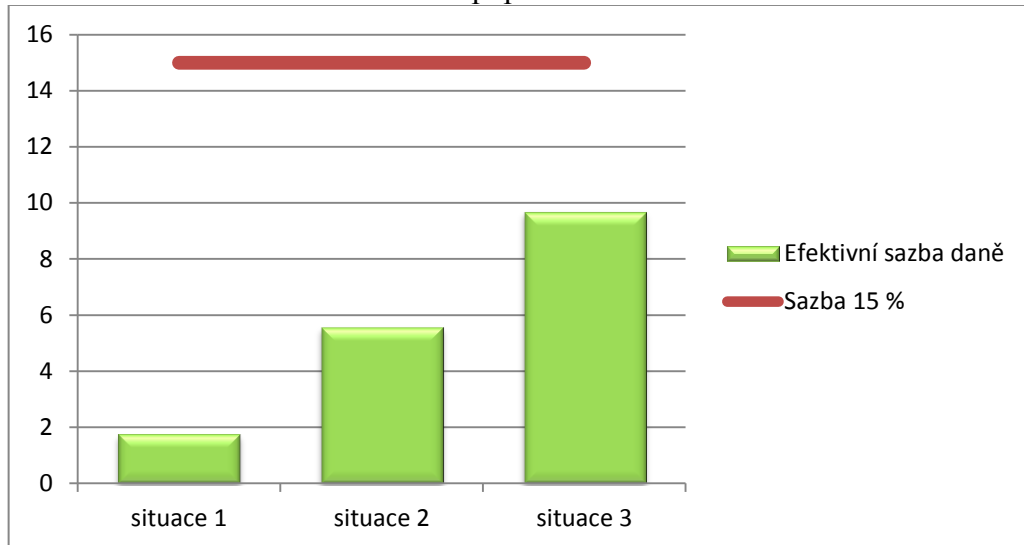

Zdroj: Vlastní zpracování

U OSVČ poplatníka C s průměrnými příjmy jsou efektivní sazby ze všech případů nižší než sazba 15 %. Při nové možnosti uplatnit si při snížení příjmu o méně výdajů i daňové zvýhodnění na děti a slevu na manželku je i pro tohoto poplatníka 1. případ nejvýhodnější. Ani ve druhém případě modelový poplatník C nemusí platit žádnou daň. Ve třetím případě jsou již jeho příjmy podrobeny dani, ovšem sazbou, která je výrazně nižší nežli sazba uvedena v legislativě.

Efektivní sazba daně poplatníka D za daň z příjmů fyzických osob dosahovala za rok 2017 v situaci 1 - uplatnění všech slev a zvýhodnění - výše 1,77 %. V situaci 2 - uplatnění pouze slev - výše 5,57 % .A v situaci 3 - neuplatnění žádných slev ani zvýhodnění - výše 9,676 %. Všechny případy jsou zobrazeny v grafu 10.

Graf 10: Zhodnocení daňového zatížení poplatníka D v roce 2017

Zdroj: Vlastní zpracování

OSVČ s nadprůměrnými příjmy vznikla povinnost zaplatit daň v každém změřeném případě. Jako u předchozích poplatníků je i pro poplatníka D uplatnění všech slev a daňového zvýhodnění nejvýhodnější možnost, při které bude jeho daňová povinnost nejmenší.

7. Měření progresivity daně

Pro účely výpočtu míry daňové progresivity jsou v následujících podkapitolách poplatníci rozděleni podle zdroje jejich příjmu. Progresivita poplatníků A a B je vyjádřena jako progresivita zaměstnance a progresivita poplatníků C a D je vyjádřena jako progresivita OSVČ. Tato úprava je nutná z důvodu postupu při výpočtu míry progresivity, kde použité vzorce vyjadřují vztah různé výše daňové povinnosti při různé úrovni příjmu. Údaje potřebné k výpočtům jsou zjištěny v předchozích kapitolách.

7.1. Progresivita průměrné sazby daně

Pomocí vzorce (2) je vypočítána progresivita průměrné sazby daně z příjmů fyzických osob. Tento vzorec vyjadřuje poměr změny průměrné sazby ke změně příjmů.

Tabulka 21: Progresivita průměrné sazby daně zaměstnance

rok	míra progresivity	kritérium progresivity	vyhodnocení
2007	1,7572E-07	> 0	progresivní
2012	1,9867E-07	> 0	progresivní
2017	2,3921E-07	> 0	progresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

U modelového poplatníka pobírajícího příjmy ze závislé činnosti, byla míra daňové progresivity větší, než nula to znamená, že míra zdanění se ve všech letech s rostoucím příjmem poplatníka zvyšuje.

Tabulka 22: Progresivita průměrné sazby daně OSVČ

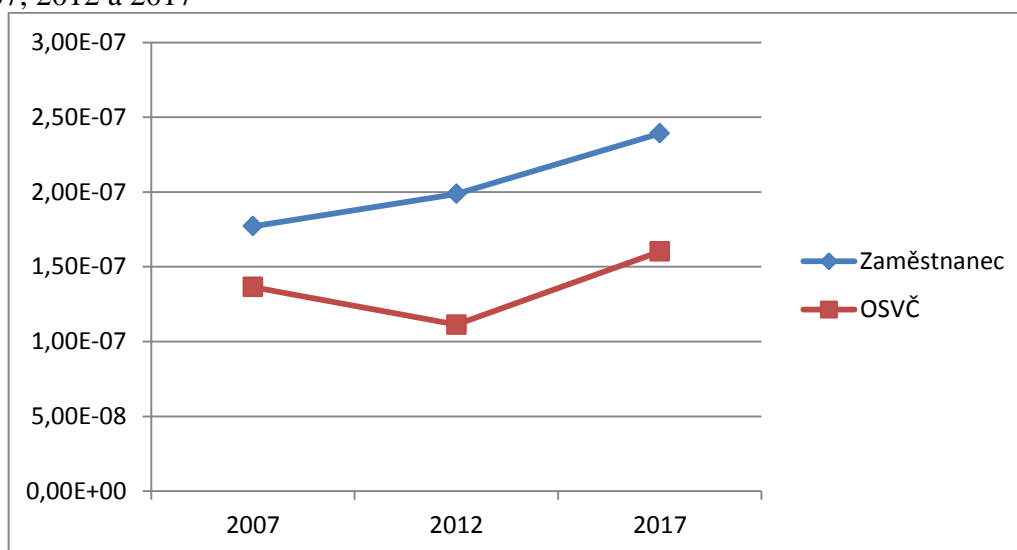
rok	míra progresivity	kritérium progresivity	vyhodnocení
2007	1,3646E-07	> 0	progresivní
2012	1,1130E-07	> 0	progresivní
2017	1,6016E-07	> 0	progresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

I u OSVČ byla ve všech sledovaných letech míra progresivity větší než nula. Na rozdíl od zaměstnance, u kterého je patrný rostoucí trend míry progresivity, u OSVČ došlo v roce 2012 k poklesu a následnému vzrůstu v roce 2017. Tento stav může být způsoben růstem slev a hlavně daňového zvýhodnění.

Oba poplatníci jsou znázorněni v grafu 11, u poplatníka s příjmy ze závislé činnosti je míra progresivity vyšší, než u poplatníka s příjmy ze samostatné činnosti. Dále lze pozorovat rychlejší růst míry zdanění u zaměstnance nežli u OSVČ.

Graf 11: Porovnání progresivity průměrné sazby daně zaměstnanec a OSVČ v letech 2007, 2012 a 2017

Zdroj: Vlastní zpracování

7.2. Progresivita daňové povinnosti

Pomocí vzorce (3) je vypočítána progresivita daňové povinnosti daně z příjmů fyzických osob. Tento vzorec vyjadřuje elasticitu daňové povinnosti vzhledem k příjmu před zdaněním.

Nejprve je počítána progresivita daňové povinnosti pro poplatníky, kteří uplatňují základní slevu, slevu na manželku, za umístění dítěte a daňové zvýhodnění na všechny tři děti.

Tabulka 23: Progresivita daňové povinnosti zaměstnanec

rok	míra progresivity	kritérium progresivity	vyhodnocení
2007	28,913	> 1	progresivní
2012	-2,072	< 1	regresivní
2017	-1,407	< 1	regresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

Progresivita daňové povinnosti modelového poplatníka s příjmy ze závislé činnosti byla v roce 2007 vyšší než 1, tedy progresivní. V roce 2012 a 2017 se nachází výsledek výpočtu pod touto hranicí podle kritéria progresivity je daň z příjmu v těchto letech označena za regresivní. Regresivní daň znamená, že s rostoucím příjmem daňová povinnost klesá. Dle výsledků zjištěných v předchozích kapitolách to ovšem u poplatníků neplatí. Poplatník A má v roce 2012 nárok na daňový bonus 29 262 Kč a poplatník C má povinnost zaplatit v tomto roce daň ve výši 211 608 Kč. Výsledky jsou záporně ovlivněny právě daňovým zvýhodněním, respektive daňovým bonusem, který se do vzorce pro výpočet progresivity daňové povinnosti zadává jako záporná částka.

Tabulka 24: Progresivita daňové povinnosti OSVČ

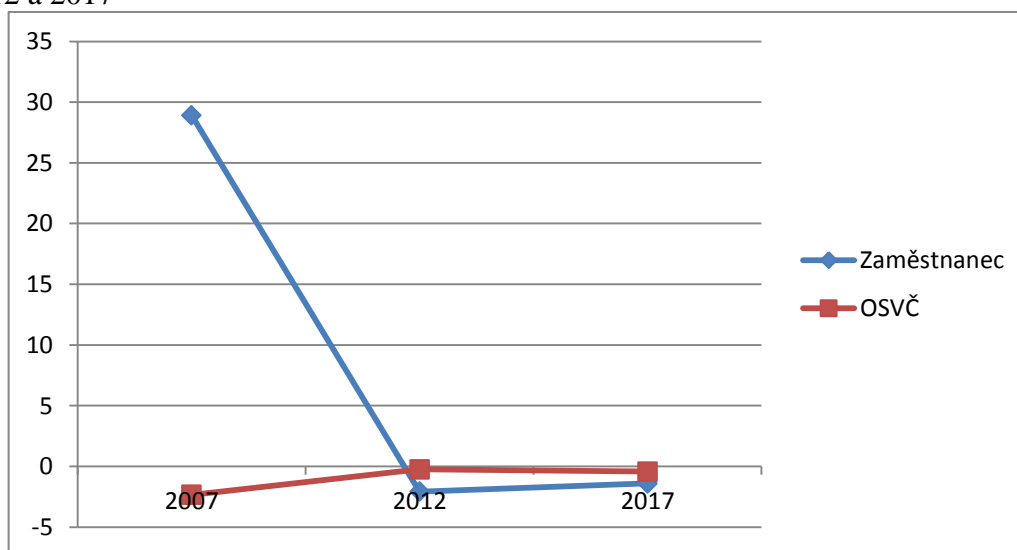
rok	míra progresivity	kritérium progresivity	vyhodnocení
2007	-2,347	< 1	regresivní
2012	-0,252	< 1	regresivní
2017	-0,428	< 1	regresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

U modelového poplatníka s příjmy ze samostatné činnosti, jsou výsledky obdobné jako u zaměstnance i jejich vysvětlení závisí na daňovém bonusu. Zatímco zaměstnanec s průměrným příjmem neměl v roce 2007 nárok na daňový bonus, OSVČ se stejným příjmem již na bonus dosáhl. Z toho důvodu je výsledek progresivity daňové povinnosti menší než 1 a tím označuje daň za regresivní.

Následující graf porovnává oba poplatníky. Rok 2007 je závislý na daňovém bonusu. V letech 2012 a 2017 jsou poplatníci ve stejné situaci. Vyšší citlivost změny daňové povinnosti na změnu příjmu před zdaněním lze pozorovat u zaměstnance.

Graf 12: Porovnání progresivity daňové povinnosti zaměstnance a OSVČ v letech 2007, 2012 a 2017

Zdroj: Vlastní zpracování

Následuje analýza míry progresivity poplatníků, kteří neuplatňují slevy ani zvýhodnění na žádné z dětí.

Tabulka 25: Progresivita daňové povinnosti bez slev a zvýhodnění u zaměstnance

rok	míra progresivity	kritérium progresivity	vyhodnocení
2007	2,083	> 1	progresivní
2012	1,00001	> 1	progresivní
2017	1,0437	> 1	progresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud je počítána progresivita daňové povinnosti u zaměstnanců bez uplatnění slev a zvýhodnění na děti, je výsledkem ve všech letech progresivní daň. Nejcitlivější byla daňová povinnost na změnu příjmu před zdaněním v roce 2007.

Tabulka 26: Progresivita daňové povinnosti bez slev a zvýhodnění u OSVČ

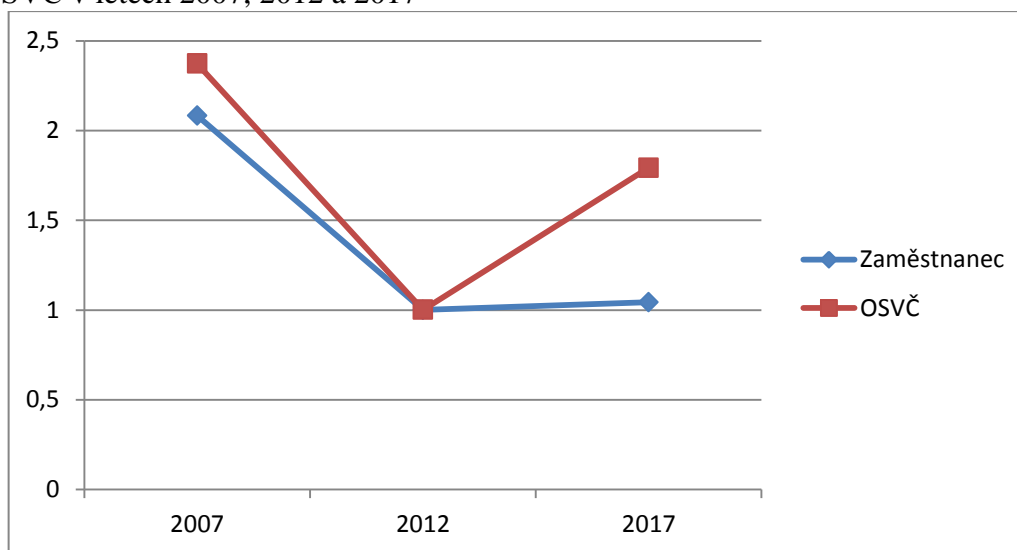
rok	míra progresivity	kritérium progresivity	vyhodnocení
2007	2,373	> 1	progresivní
2012	1,001	> 1	progresivní
2017	1,792	> 1	progresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud OSVČ neuplatňuje žádné slevy ani daňové zvýhodnění na děti je daň ve všech letech progresivní. Jako u zaměstnance byla nejcitlivější daňová povinnost na změnu příjmu před zdaněním v roce 2007.

Graf 13 porovnává progresivitu obou poplatníků. Z grafu je patrná vyšší citlivost daňové povinnosti na změnu příjmu před zdaněním OSVČ nežli citlivost daňové povinnosti zaměstnance.

Graf 13: Porovnání progresivity daňové povinnosti bez slev a zvýhodnění zaměstnance a OSVČ v letech 2007, 2012 a 2017

Zdroj: Vlastní zpracování

7.3. Progresivita příjmu po zdanění

Pomocí vzorce (4) je vypočítána progresivita příjmu po zdanění daně z příjmů fyzických osob. Tento vzorec vyjadřuje elasticitu příjmu po zdanění vzhledem k příjmu před zdaněním.

Tabulka 27: Progresivita příjmu po zdanění zaměstnance

rok	míra progresivity	kritérium progresivity	vyhodnocení
2007	0,732	< 1	progresivní
2012	0,728	< 1	progresivní
2017	0,688	< 1	progresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

Míra daňové progresivity zaměstnance byla ve všech letech progresivní, tedy s růstem příjmu rostla i daňová povinnost poplatníka. Citlivost příjmu po zdanění vzhledem k příjmu před zdanění průběhu let klesá. Lze říci, že v roce 2017 vyvolá změna příjmu před zdanění menší nárůst příjmu po zdanění než v předchozích zkoumaných letech.

Tabulka 28: Progresivita příjmu po zdanění OSVČ

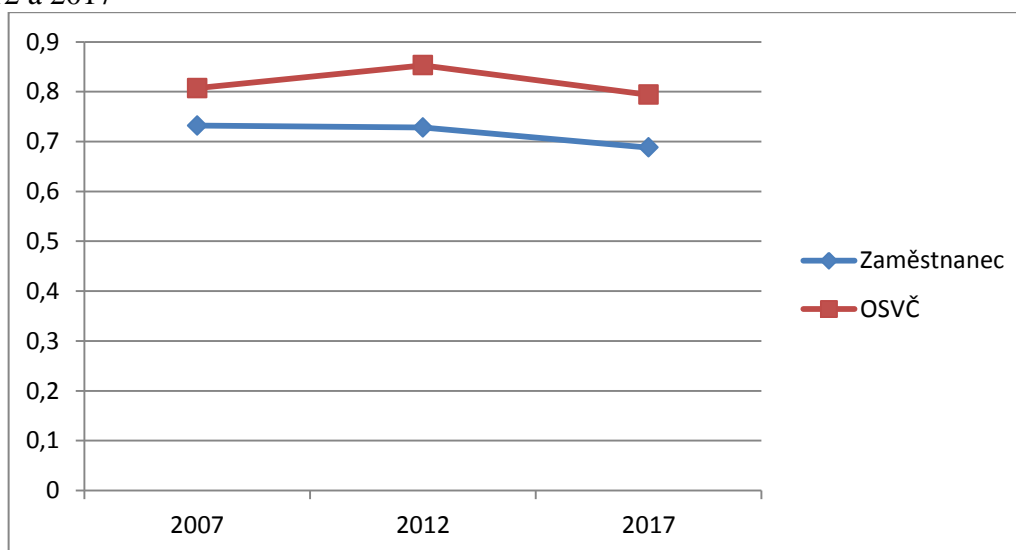
rok	míra progresivity	kritérium progresivity	vyhodnocení
2007	0,807	< 1	progresivní
2012	0,853	< 1	progresivní
2017	0,794	< 1	progresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

I u poplatníka s příjmy ze samostatné činnosti je ve všech zkoumaných letech míra progresivity progresivní jak ukazuje tabulka 28. Zatímco u zaměstnance byla progresivita klesající, u OSVČ byla změna příjmu před zdaněním rychlejší než v roce 2007. Tento jev může být způsoben více než změnou ve způsobu výpočtu daně růstem odečtených výdajů a růstem výše slev. V roce 2017 je míra progresivity opět nižší, než v roce 2012 zde je důvodem další změna ve výši výdajů na zajištění a udržení příjmů.

Při změně příjmů před zdaněním se rychleji mění příjmy po zdanění OSVČ nežli zaměstnanci jak vyplývá z grafu 14.

Graf 14: Porovnání progresivity příjmu po zdanění zaměstnance a OSVČ v letech 2007, 2012 a 2017

Zdroj: Vlastní zpracování

8. Závěr

Vývoj daňového zatížení, jenž byl hlavním cílem této práce, je zde zachycen v období let 2007 až 2017 na příjmech čtyř modelových poplatníků.

Zatížení poplatníků daní z příjmů fyzických osob je ovlivňováno sociální situací poplatníka a velikostí jeho příjmu. Jak bylo zjištěno v této práci, zaměstnanec, který je ženatý a má tři děti, má v daňovém ohledu lepší pozici pokud je jeho příjem roven průměrné mzdě, nežli nadprůměrnému příjmu, ve všech sledovaných letech. Osoba samostatně výdělečně činná ve stejné situaci se třemi dětmi a manželkou má ve sledovaném období obdobně jako zaměstnanec lepší pozici při průměrném příjmu nežli nadprůměrném. Při porovnání různých poplatníků se stejnou úrovní příjmu ve výši průměrné mzdy se pozice poplatníků ve sledovaném období měnila. V roce 2007 OSVČ na rozdíl od zaměstnance měla nárok na daňový bonus, v dalších letech nárokovali daňový bonus oba poplatníci, až do roku 2012 byla OSVČ zatížena méně. Do roku 2016 pocítovala OSVČ nulovou daňovou zátěž. Současné znění zákona o dani z příjmů fyzických osob dle výsledků získaných v praktické části zvýhodňuje OSVČ. Při porovnání různých poplatníků se stejnou úrovní příjmu ve výši nadprůměrné mzdy je ve sledovaném období výrazně méně zatížen poplatník s příjmy ze samostatné činnosti, tedy OSVČ. Pokud poplatníci nemají děti, na které by uplatňovali daňové zvýhodnění, je jejich postavení stejné jako v případě uplatnění zvýhodnění ovšem s rozdílnou výší daňové povinnosti. U zaměstnance s průměrným příjmem a OSVČ s nadprůměrným příjmem daňové zatížení mírně roste. Zaměstnanec s nadprůměrným příjmem pocítuje od roku 2013 klesající daňovou zátěž a OSVČ s průměrnými příjmy nemá povinnost odvést daň.

Dle zjištěných výsledků se výrazné změny udály vždy při změně legislativy. Zřetelný rozdíl byl zaznamenán mezi lety 2007 a 2008 z důvodu změny výpočtu daňové povinnosti. Další skok byl změřen mezi lety 2012 a 2013 u poplatníků s nadprůměrnými příjmy z důvodu zavedení druhého pásma daně tzv. solidárního zvýšení. U poplatníků s průměrnými příjmy bylo daňové zatížení ovlivněno zavedením slevy za umístění dítěte, jak je vidět na nárůstu mezi lety 2013 a 2014. Poslední výraznou změnu lze pozorovat mezi lety 2016 a 2017 kdy bylo OSVČ umožněno snížením paušálních výdajů uplatňovat slevy a zvýhodnění, které do této doby uplatňovat nesměli. I v ostatních letech sledovaného období docházelo k rozdílům v efektivní daňové sazbě, respektive daňové zátěži poplatníků, zejména z důvodů zvyšování daňového

zvýhodnění a také v případě poplatníků s průměrnými příjmy byly rozdíly způsobeny růstem průměrné mzdy.

Daň z příjmů fyzických osob je konstruována jako daň progresivní, s rostoucím příjmem roste i daňová povinnost, není tedy překvapením, že i všechny použité metody vyhodnotily daň jako progresivní. Pouze progresivita daňové povinnosti, která vyjadřuje elasticitu daňové povinnosti vzhledem k příjmu před zdaněním, určila daň v letech, kdy poplatník má nárok na daňový bonus, jako regresivní. Tento výsledek je zapříčiněný stavbou vzorce, který po dosažení daňového bonusu v záporné podobě, vychází též záporný, a proto je vyhodnocen jako regresivní.

Jak bylo naznačeno v úvodu, jsou zde výsledky míry progresivity dvou skupin poplatníků (zaměstnanců a OSVČ) použity k jejich porovnání v letech 2007, 2012 a 2017. Každý způsob výpočtu míry daňové progresivity zobrazuje odlišné výsledky nelze však říci, který z ukazatelů měří progresivitu lépe.

Progresivita příjmu po zdanění, vyjadřující elasticitu příjmu po zdanění vzhledem k příjmu před zdaněním označuje ve sledovaných letech OSVČ oproti zaměstnanci za poplatníka s citlivějším příjmem. Z pohledu změn v čase je u obou poplatníků míra progresivity v roce 2017 nižší než v roce 2007.

Progresivita daňové povinnosti, vyjadřující elasticitu daňové povinnosti vzhledem k příjmu před zdaněním, udává při použití daňového bonusu chybné výsledky, proto byla pro další analýzu použita daňová povinnost poplatníků bez použití slev a daňového zvýhodnění. Míra daňové progresivity byla u obou poplatníků v roce 2017 nižší než v roce 2007.

Vzhledem k hlavnímu cíli práce, kterým je zjištění vývoje daňového zatížení poplatníků, prostřednictvím průměrné neboli efektivní sazby daně je progresivita průměrné sazby daně, která vyjadřuje poměr změny průměrné sazby ke změně příjmů nejvíce vhodným způsobem měření míry daňové progresivity v této práci. Ve všech sledovaných letech byla míra daňové progresivity u zaměstnance vyšší než u OSVČ. U obou poplatníků byla tato míra vyšší v roce 2017 oproti roku 2007.

Summary

This master thesis investigates the personal income tax. The thesis follows evolution of the tax burden on a taxpayer of this tax during the period between 2007 and 2017.

The basic concepts of tax theory are mentioned in the theoretical part of the thesis. The work deals with the structure and the legislative adjustment of personal income tax. The thesis also investigates the legislative changes that occurred in the monitored period. At the end of theoretical part of the thesis is explained the way of measuring the tax burden as well as the rate of tax progressivity of taxpayers of personal income tax.

The thesis adjusts various model incomes of employee and self-employed to the tax base, including the calculation of the tax base, in the practical part. The work examines the burden of taxpayers by personal income tax and also by this tax and the statutory social security and health insurance contribution together. The thesis also demonstrates the impact of the individual taxation changes on taxpayers and on their tax obligations. The last area that the thesis investigates is tax progressivity in 2007, 2012 and 2017 by using different methods of calculation.

In conclusion, the results summarized the differences between the tax obligations of employee and self-employed during the period between 2007 and 2017 including the summary of results income tax progressivity.

Key words: personal income tax, tax burden, tax progressivity

JEL Classification: H24

Seznam použité literatury

Legislativa:

- [1] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- [2] Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů
- [3] Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů
- [4] Vyhláška č. 462/2006 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2005
- [5] Vyhláška č. 257/2007 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2006
- [6] Vyhláška č. 365/2008 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2007
- [7] Vyhláška č. 339/2009 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2008
- [8] Vyhláška č. 283/2010 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2009
- [9] Vyhláška č. 286/2011 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2010
- [10] Vyhláška č. 324/2012 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2011
- [11] Vyhláška č. 296/2013 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2012
- [12] Vyhláška č. 208/2014 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2013
- [13] Vyhláška č. 244/2015 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2014
- [14] Vyhláška č. 325/2016 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2015

Publikace:

- [15] Kubátová, K. (2006). *Daňová teorie a politika* (4., aktualiz. vyd.). Praha: ASPI.
- [16] Kubátová, K., & Vítek, L. (1997). *Daňová politika: teorie a praxe* (Vyd. 1.). Praha: Codex Bohemia.
- [17] Hamerníková, B., & Maaytová, A. (2010). *Veřejné finance* (2., aktualiz. vyd.). Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- [18] Novotná, R. (2016). *Vývoj daňového zatížení příjmů fyzické osoby daní z příjmů fyzických osob* (Bakalářská práce). Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.
- [19] Široký, J. (2016). *Základy daňové teorie s praktickými příklady* (2., aktualizované vydání). Praha: Wolters Kluwer.
- [20] Vančurová, A., & Boněk, V. (2011). *Správa daní pro ekonomy*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- [21] Vančurová, A., & Láchová, L. (2016). *Daňový systém ČR* (13. aktualizované vydání). V Praze: 1. VOX

Internetové zdroje:

- [22] Česká správa sociálního zabezpečení. (2016). *Sazby pojistného* [Online]. [cit. 2017-12-09], Dostupné z <http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/vyse-a-platba-pojistneho/sazba-pojistneho.html>
- [23] Eurostat (2014). *Taxation trends in the European Union. 2014 edition*. Taxation and Customs Union. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- [24] Kinkor, J. (1994). *Měření daňové progresivity* [Online]. Finance A Úvěr, 44(9), 455 - 462. Dostupné z http://journal.fsv.cuni.cz/storage/575_199409jk.pdf

- [25] Minčič, L. (2013). *Komentář Ladislava Minčiče k tzv. solidární příirážce* [Online]. Dostupné z <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2013/komentar-ladislava-mincice-k-tzv-solidar-15113>
- [26] OECD. (2016). *Revenue Statistics* [Online]. Dostupné z <https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=REV>
- [27] Široký, J., & Maková, K. (2008). *Změny v daňové progresivitě u daně z příjmů fyzických osob zaměstnance v České republice v letech 1993 - 2008* (Diskusní příspěvek ekonomického kroužku výzkumného centra PEF) [Online]. Brno. Dostupné z https://is.mendelu.cz/dok_server/slozka.pl?id=39500;download=40989;z=1
- [28] Tomanová, V. (2016). *Sleva na evidenci tržeb není zdaleka pro každého* [Online]. Dostupné z <https://www.euro.cz/vodafone-eet/sleva-na-evidenci-trzeb-neni-zdaleka-pro-kazdeho-1318478>

Seznam vzorců, obrázků, schémat, tabulek, grafů

Vzorce:

(1) Efektivní daňová sazba	20
(2) Progresivita průměrné sazby	21
(3) Progresivita daňové povinnosti	21
(4) Progresivita příjmu po zdanění	21
(5) Giniho koeficient	22

Obrázky:

Obrázek 1: Lorenzova křivka	22
-----------------------------------	----

Schémata:

Schéma 1: Rozdělení daní	5
Schéma 2: Výpočet daňové povinnosti	17

Tabulky:

Tabulka 1: Sazby paušálních výdajů v letech 2007 - 2017	10
Tabulka 2: Sazby paušálních výdajů od roku 2017	11
Tabulka 3: Klouzavě progresivní sazby daně v roce 2007	13
Tabulka 4: Hraniční částky pro určení solidárního zvýšení daně	14
Tabulka 5: Slevy na poplatníka v letech 2007 – 2017 v Kč	15
Tabulka 6: Slevy na vyživované osoby v letech 2007 - 2017	16
Tabulka 7: Sociální pojistné 2017	19
Tabulka 8: Vyhodnocení intervalů	21
Tabulka 9: Roční průměrná mzda v Kč	28
Tabulka 10: Výpočet daňové povinnosti zaměstnance s průměrným příjmem v Kč (2007 - 2012)	28
Tabulka 11: Výpočet daňové povinnosti zaměstnance s průměrným příjmem v Kč (2013 - 2017)	29
Tabulka 12: Výpočet daňové povinnosti OSVČ s průměrnými příjmy v Kč (2007 - 2012)	30
Tabulka 13: Výpočet daňové povinnosti OSVČ s průměrnými příjmy v Kč (2007 - 2012)	31
Tabulka 14: Výpočet daňové povinnosti zaměstnance s nadprůměrným příjmem v Kč (2007 - 2012)	32

Tabulka 15: Výpočet daňové povinnosti zaměstnance s nadprůměrným příjmem v Kč (2013 -2017)	33
Tabulka 16: Výpočet daňové povinnosti OSVČ s nadprůměrným příjmem v Kč (2007 - 2012)	34
Tabulka 17: Výpočet daňové povinnosti OSVČ s nadprůměrným příjmem v Kč (2013 - 2017)	35
Tabulka 18: Efektivní sazba daně při uplatnění slev a daňového zvýhodnění v %	37
Tabulka 19: Efektivní sazba daně při uplatnění slev v %	38
Tabulka 20: Efektivní sazba daně bez uplatnění slev v %	39
Tabulka 21: Progresivita průměrné sazby daně zaměstnance	44
Tabulka 22: Progresivita průměrné sazby daně OSVČ	44
Tabulka 23: Progresivita daňové povinnosti zaměstnance	45
Tabulka 24: Progresivita daňové povinnosti OSVČ	46
Tabulka 25: Progresivita daňové povinnosti bez slev a zvýhodnění u zaměstnance.....	46
Tabulka 26: Progresivita daňové povinnosti bez slev a zvýhodnění u OSVČ	47
Tabulka 27: Progresivita příjmu po zdanění zaměstnance	48
Tabulka 28: Progresivita příjmu po zdanění OSVČ	48

Grafy:

Graf 1: Daňový mix v českém daňovém systému v roce 2016	6
Graf 2: Vývoj daňových povinností poplatníků s průměrným příjmem.....	32
Graf 3: Vývoj daňových povinností poplatníků s nadprůměrným příjmem.....	36
Graf 4: Efektivní sazba daně při uplatnění slev a daňového zvýhodnění.....	38
Graf 5: Efektivní sazba daně při uplatnění slev	39
Graf 6: Efektivní sazba daně bez uplatnění slev	40
Graf 7: Zhodnocení daňového zatížení poplatníka A v roce 2017	41
Graf 8: Zhodnocení daňového zatížení poplatníka B v roce 2017	41
Graf 9: Zhodnocení daňového zatížení poplatníka C v roce 2017	42
Graf 10: Zhodnocení daňového zatížení poplatníka D v roce 2017	43
Graf 11: Porovnání progresivity průměrné sazby daně zaměstnance a OSVČ v letech 2007, 2012 a 2017.....	45
Graf 12: Porovnání progresivity daňové povinnosti zaměstnance a OSVČ v letech 2007, 2012 a 2017.....	46

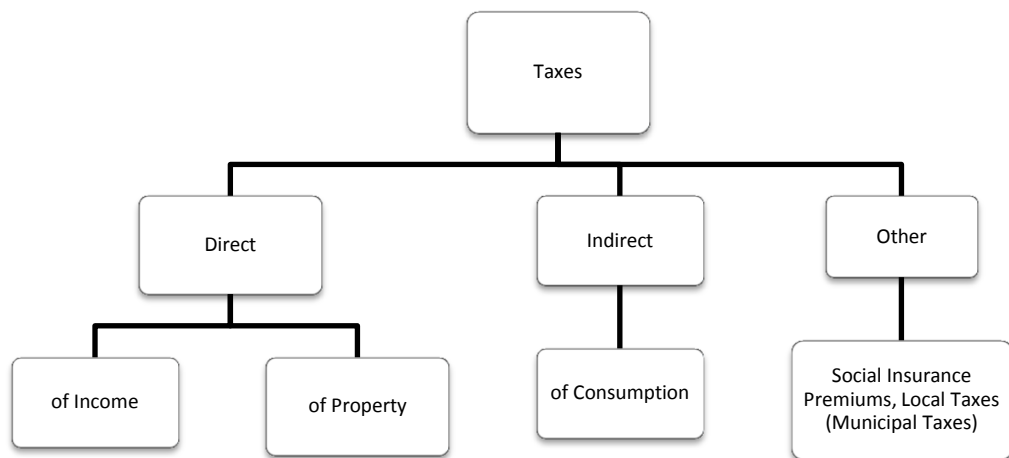
Graf 13: Porovnání progresivity daňové povinnosti bez slev a zvýhodnění zaměstnance a OSVČ v letech 2007, 2012 a 2017.....	47
Graf 14: Porovnání progresivity příjmu po zdanění zaměstnance a OSVČ v letech 2007, 2012 a 2017.....	48

Seznam příloh

Příloha 1: English Translations

Příloha 1: English Translations

Chart 1: Tax distribution

Graph 1: Tax mix in the Czech tax system in 2016

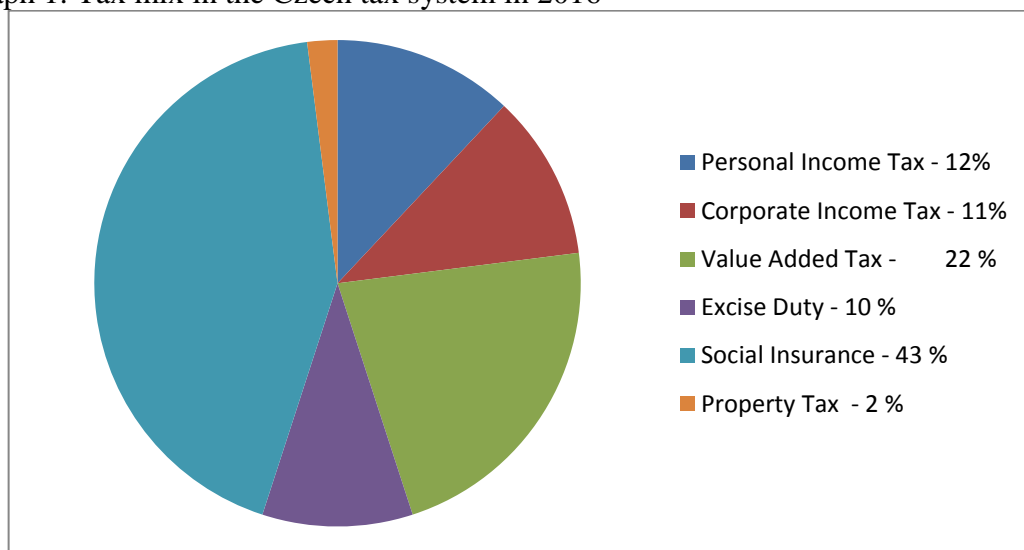

Table 1: Flat rate rates in 2007 - 2017

Type of Income	2007 - 2008	2009	2010	2011-2012	2013 - 2014	2015-2017
Income from agricultural production, forestry and water management	80 %	80 %	80 %	80 %	80 %	80 % no more than 1 600 000CZK
Income from craft trade	60 %					
Income from business	50 %	60 %	60 %	60 %	60 %	60 % no more than 1 200 000CZK
Income from lettin of property included in business property				30 %	30 % no more than 600 000Kč	30 % no more than 600 000CZK
Other income from self-employment	40 %	60 %	40 %	40 %	40 % no more than 800 000Kč	40 % no more than 800 000CZK

Table 2: Flat rate rates from 2007

Type of Income	Applicable Flat Rate
Income from agricultural production, forestry and water management and Income form craft trade	80 % no more than 800 000 CZK
Income from business	60 % no more than 600 000 CZK
Income from lettin of property included in business property	30 % no more than 300 000 CZK
Other income from self-employment	40 % no more than 400 000 CZK

Table 3: Progressively progressive tax rates

Tax Base		Tax	From the Base that exceeds
from CZK	to CZK		
0	121 200	12%	
112 200	218 400	14544 CZK + 19%	121 200 CZK
218 400	331 200	33 012 CZK + 25%	218 400 CZK
331 200	and more	61 212 CZK + 32%	331 200 CZK

Table 4: Boundary amounts for determining a solidarity tax increase

Year	2013	2014	2015	2016	2017
CZK	1 242 432	1 245 216	1 277 328	1 296 288	1 355 136

Table 5: Discounts on the taxpayer in CZK in 2007 - 2017

Tax discounts	The provisions of the ITA		2007	2008 -2010	2011	2012-2017
the taxpayer	§ 35ba odst. 1 písm. a)	1/12	600	2 070	1 970	2 070
		yearly	7 200	24 840	23 640	24 840
to invalidity of the first or second degree	§ 35ba odst. 1 písm. c)	1/12	125	210	210	210
		yearly	1 500	2 520	2 520	2 520
third degree invalidity	§ 35ba odst. 1 písm. d)	1/12	250	420	420	420
		yearly	3 000	5 040	5 040	5 040
holder of ZTP/P card	§ 35ba odst. 1 písm. e)	1/12	800	1 345	1 345	1 345
		yearly	9 600	16 140	16 140	16 140
students	§ 35ba odst. 1 písm. f)	1/12	200	335	335	335
		yearly	2 400	4 020	4 020	4 020

Table 6: Discounts on dependent persons in CZK in 2007 - 2017

Tax discounts	to wife	to the first dependent child		to the second dependent child		to the third dependent child		for the placement of the child
The provisions of the ITA	§ 35ba odst. 1 písm. b)	§ 35c odst. 1						§ 35 bb
	yearly	1/12	yearly	1/12	yearly	1/12	yearly	yearly
2007	4 200	500	6 000					
2008	24 840	890	10 680					
2009-2011	24 840	967	11 604					
2012-2013	24 840	1117	13 404					
2014	24 840	1117	13 404					8 500
2015	24 840	1117	13 404	1317	15 804	1417	17 004	9 200
2016	24 840	1117	13 404	1417	17 004	1717	20 604	9 900
2017	24 840	1117	13 404	1617	19404	2017	24204	11 900

Chart 2: Calculation of the tax liability

Tax base
– Non-standard deductions
= Tax base after reduction (rounded down to hundreds of crowns)
* Tax rate
= Tax cuts before discounts
+ Solidarity tax increase
– Standard discounts (including non-standard discount for the placement of the child)
= Tax after discounts (tax bonus)

Table 7: Social insurance

Taxpayer	Employee	Employer	Self-employed
Public health insurance	4,5 %	9 %	13,5 %
Social insurance - obligatory	6,5 %	25 %	29,5 %
Sickness insurance - optional			2,3 %

Table 8: Interval evaluation

Tax	Pointer I.	Pointer II.	Pointer III.
Proportional	0	1	1
Progressive	> 0	> 1	< 1
Regressive	< 0	< 1	> 1

Table 9: Annual average wage in CZK

Year	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Average wage	241 668	258 720	282 660	284 508	296 880	301 644
Year	2013	2014	2015	2016	2017	
Average wage	310 608	311 304	319 332	324 072	338 784	

Table 10: Calculation of employee tax liability with average income in CZK (2007 - 2012)

Year	2007	2008	2009	2010	2011	2012
gross wage	241 668	258 720	282 660	284 508	296 880	301 644
social insurance	19 333	23 285	25 439	25 606	26 719	27 148
health insurance	10 875	67 267	70 665	71 127	74 220	75 411
supergross wage	211 460	349 272	378 764	381 241	397 819	404 203
tax base rounded	211 400	346 600	378 700	381 200	397 800	404 200
tax Rate	14 544+19 %	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
tax	31 682	51 990	56 805	57 180	59 670	60 630
basic discount	7 200	24 840	24 840	24 840	23 640	24 840
discount to wife	4 200	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
tax after discounts	20 282	2 310	7 125	7 500	11 190	10 950
tax increase to the first child	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
tax increase to the second child	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
tax increase to the third child	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
deductible tax / tax bonus	2 282	-29 730	-27 687	-27 312	-23 622	-29 262

Table 11: Calculation of employee tax liability with average income in CZK 2013-2017

Year	2013	2014	2015	2016	2017
gross wage	310 608	311 304	319 332	324 072	338 784
social insurance	27 955	28 017	28 740	29 166	30 491
health insurance	77 652	77 826	79 833	81 018	84 696
supergross wage	416 215	417 147	427 905	434 256	453 971
tax base rounded	416 200	417 100	427 900	434 200	453 900
amount for calculating the solidarity increase					
tax rate	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
tax	62 430	62 565	64 185	65 130	68 085
solidarity increase					
tax before discounts	62 430	62 565	64 185	65 130	68 085
basic discount	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
discount to wife	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
discount for the placement of the child		8 500	9 200	9 900	11 900
tax after discounts	12 750	4 385	5 305	5 550	6 505
tax increase to the first child	13 404	13 404	13 404	13 404	13 404
tax increase to the second child	13 404	13 404	15 804	17 004	19 404
tax increase to the third child	13 404	13 404	17 004	20 604	24 204
deductible tax / tax bonus	-27 462	-35 827	-40 907	-45 462	-50 507

Table 12: Calculation of self-employed tax liability with average income in CZK (2007-2012)

Year	2007	2008	2009	2010	2011	2012
incomes	241 668	258 720	282 660	284 508	296 880	301 644
expenditures	120 834	129 360	169 596	170 705	178 128	180 986
tax base	120 834	129 360	113 064	113 803	118 752	120 658
tax base rounded	120 800	129 300	113 000	113 800	118 700	120 600
tax rate	14 544+19 %	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
tax	14 620	19 395	16 950	17 070	17 805	18 090
basic discount	7 200	24 840	24 840	24 840	23 640	24 840
discount to wife	4 200	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
tax after discounts	3 220	-30 285	-32 730	-32 610	-30 675	-31 590
tax liability	3 220	0	0	0	0	0
tax increase to the first child	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
tax increase to the second child	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
tax increase to the third child	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
deductible tax / tax bonus	-14 780	-32 040	-34 812	-34 812	-34 812	-40 212

Table 13: Calculation of self-employed tax liability with average income in CZK (2013 - 2017)

Year	2013	2014	2015	2016	2017
incomes	310 608	311 304	319 332	324 072	338 784
expenditures	186 365	186 782	191 599	194 443	203 270
tax base	124 243	124 522	127 733	129 629	135 514
tax base rounded	124 200	124 500	127 700	129 600	135 500
amount for calculating the solidarity increase					
tax rate	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
tax	18 630	18 675	19 155	19 440	20 325
solidarity increase					
tax before discounts	18 630	18 675	19 155	19 440	20 325
basic discount	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
discount to wife					24 840
discount for the placement of the child		8 500	9 200	9 900	11 900
tax after discounts	-6 210	-14 665	-14 885	-15 300	-41 255
tax liability	0	0	0	0	0
tax increase to the first child					13 404
tax increase to the second child					19 404
tax increase to the third child					24 204
deductible tax / tax bonus	0	0	0	0	-57 012

Graph 2: Evolution of tax liabilities of taxpayers with average income

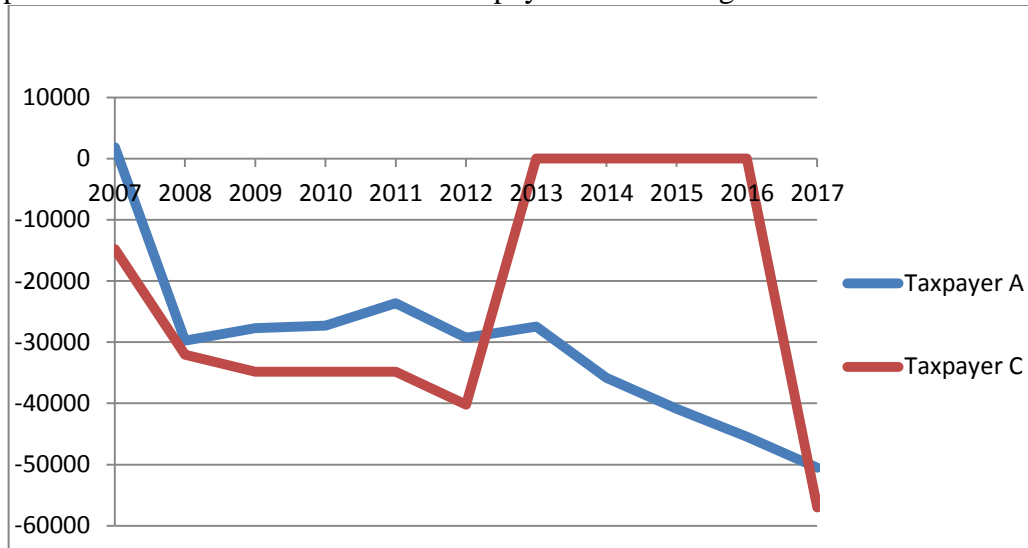

Table 14: Calculation of employee tax liability with above-average income in CZK (2007 - 2012)

Year	2007	2008	2009	2010	2011	2012
gross wage	1 500 000					
social insurance	120 000	135 000	135 000	135 000	135 000	135 000
health insurance	67 500	390 000	375 000	375 000	375 000	375 000
supergross wage	1 312 500	2 025 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000	2010 000
tax base rounded	1 312 500	2 025 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000	2010 000
tax rate	61 212+32 %	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
tax	375 228	303 750	301 500	301 500	301 500	301 500
basic discount	7 200	24 840	24 840	24 840	23 640	24 840
discount to wife	4 200	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
tax after discounts	363 828	254 070	251 820	251 820	253 020	251 820
tax increase to the first child	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
tax increase to the second child	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
tax increase to the third child	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
deductible tax / tax bonus	345 828	222 030	217 008	217 008	218 208	211 608

Table 15: Calculation of employee tax liability with above-average income in CZK (2013 - 2017)

Year	2013	2014	2015	2016	2017
gross wage	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
social insurance	135 000	135 000	135 000	135 000	135 000
health insurance	375 000	375 000	375 000	375 000	375 000
supergross wage	2 010 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000
tax base rounded	2 010 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000	2 010 000
amount for calculating the solidarity increase	257 568	254 784	222 672	203 712	144 864
tax rate	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
tax	301 500	301 500	301 500	301 500	301 500
solidarity increase	18 029,76	17 834,88	15 587,04	14 259,84	10 140,48
tax before discounts	319 529,76	319 334,88	317 087,04	315 759,84	311 640,48
basic discount	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
discount to wife	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
discount for the placement of the child		8 500	9 200	9 900	11 900
tax after discounts	269 849,76	261 154,88	258 207,04	256 179,84	250 060,48
tax increase to the first child	13 404	13 404	13 404	13 404	13 404
tax increase to the second child	13 404	13 404	15 804	17 004	19 404
tax increase to the third child	13 404	13 404	17 004	20 604	24 204
deductible tax / tax bonus	229 638	220 943	211 955	205 168	193 049

Table 16: Calculation of self-employed tax liability with above-average income in CZK (2007 - 2012)

Year	2007	2008	2009	2010	2011	2012
incomes	1 500 000					
expenditures	750 000	750 000	900 000	900 000	900 000	900 000
tax base	750 000	750 000	600 000	600 000	600 000	600 000
tax base rounded	750 000	750 000	600 000	600 000	600 000	600 000
tax Rate	61 212+32 %	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
tax	195 228	112 500	90 000	90 000	90 000	90 000
basic discount	7 200	24 840	24 840	24 840	23 640	24 840
discount to wife	4 200	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
tax after discounts	183 828	62 820	40 320	40 320	41 520	40 320
tax liability	183 828	62 820	40 320	40 320	41 520	40 320
tax increase to the first child	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
tax increase to the second child	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
tax increase to the third child	6 000	10 680	11 604	11 604	11 604	13 404
deductible tax / tax bonus	165 828	30 780	5 508	5 508	6 708	108

Table 17: Calculation of self-employed tax liability with above-average income in CZK (2013 - 2017)

Year	2013	2014	2015	2016	2017
incomes	1 500 000				
expenditures	900 000	900 000	900 000	900 000	600 000
tax base	600 000	600 000	600 000	600 000	900 000
tax base rounded	600 000	600 000	600 000	600 000	900 000
amount for calculating the solidarity increase	257 568	257 784	222 672	203 712	144 864
tax rate	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
tax	90 000	90 000	90 000	90 000	135 000
solidarity increase	18 029,76	17 834,88	15 587,04	14 259,84	10 140,48
tax before discounts	108 029,76	107 834,88	105 587,04	104 259,84	145 140,48
basic discount	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
discount to wife					24 840
discount for the placement of the child		8 500	9 200	9 900	11 900
tax after discounts	83 189,76	74 494,88	71 547,04	69 519,84	83 560,48
tax liability	83 190	74 495	71 547	69 520	83 561
tax increase to the first child					13404
tax increase to the second child					19 404
tax increase to the third child					24 204
deductible tax / tax bonus	83 190	74 495	71 548	69 520	26 549

Graph 3: Evolution of tax liabilities of taxpayers with above-average income

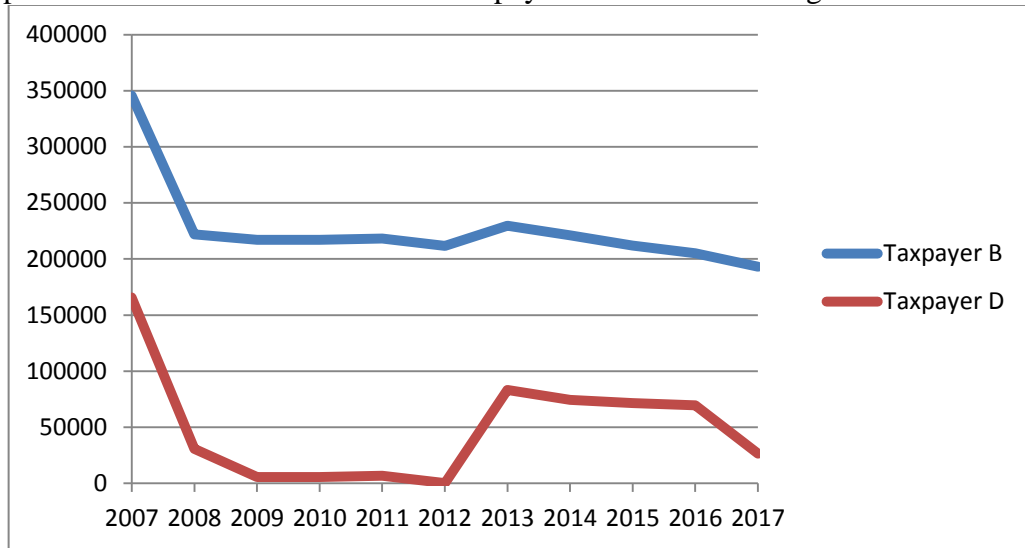

Table 18: Effective tax rate when taxpayers apply discounts and tax benefits in %

Year	Taxpayer A	Taxpayer B	Taxpayer C	Taxpayer D
2007	0,94	23,06	-6,12	11,06
2008	-11,49	14,80	-12,38	2,05
2009	-9,80	14,47	-12,32	0,37
2010	-9,60	14,47	-12,24	0,37
2011	-7,96	14,55	-11,73	0,45
2012	-9,70	14,11	-13,33	0,01
2013	-8,84	15,31	0	5,55
2014	-11,51	14,73	0	4,97
2015	-12,81	14,13	0	4,77
2016	-14,03	13,68	0	4,63
2017	-14,91	12,87	-16,83	1,77

Graph 4: Effective tax rate when taxpayers apply discounts and tax benefits

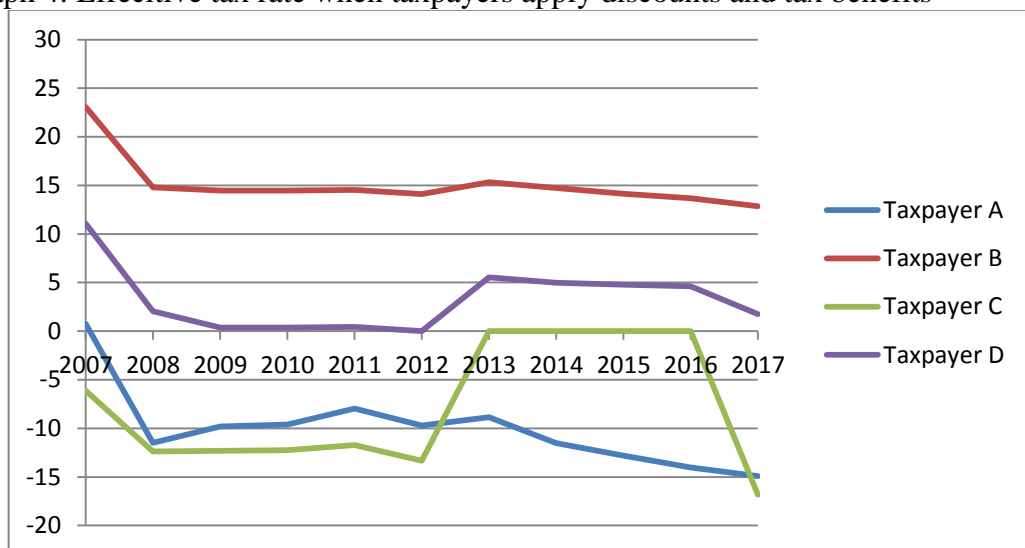

Table 19: Effective tax rate when taxpayers apply discounts in %

Year	Taxpayer A	Taxpayer B	Taxpayer C	Taxpayer D
2007	8,39	24,26	1,33	12,26
2008	0,89	16,94	-11,71	4,19
2009	2,52	16,79	-11,58	2,69
2010	2,64	16,79	-11,46	2,69
2011	3,77	16,87	-10,33	2,77
2012	3,63	16,79	-10,47	2,69
2013	4,10	17,99	-2,00	5,55
2014	1,41	17,41	-4,71	4,97
2015	1,66	17,21	-4,66	4,77
2016	1,71	17,08	-4,72	4,63
2017	1,92	16,67	-12,18	5,57

Graph 5: Effective tax rate when taxpayers apply discounts

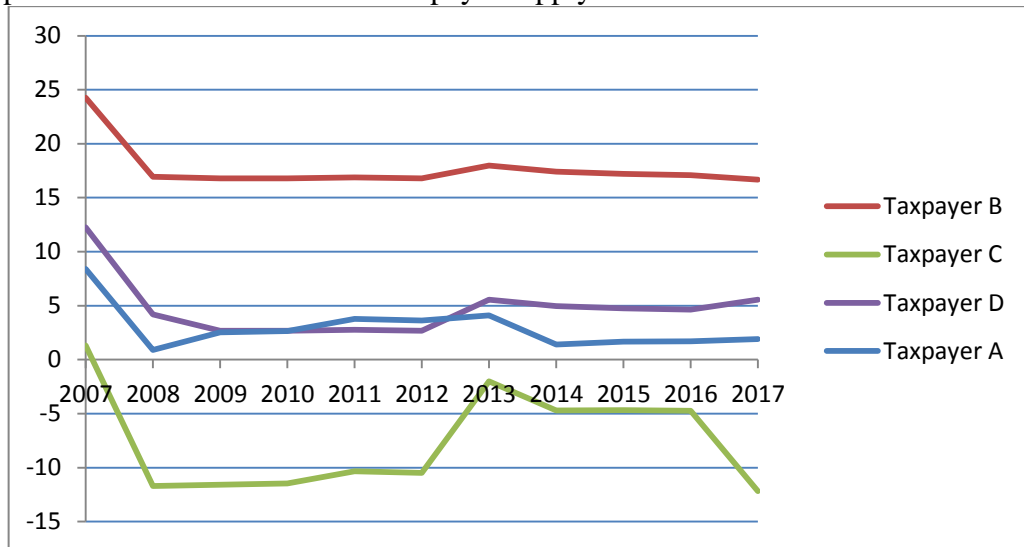
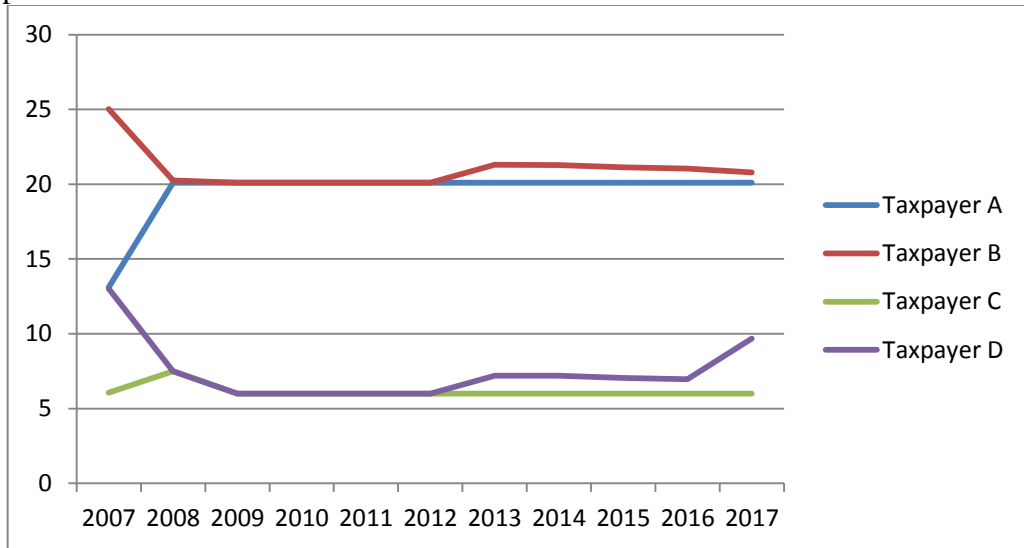

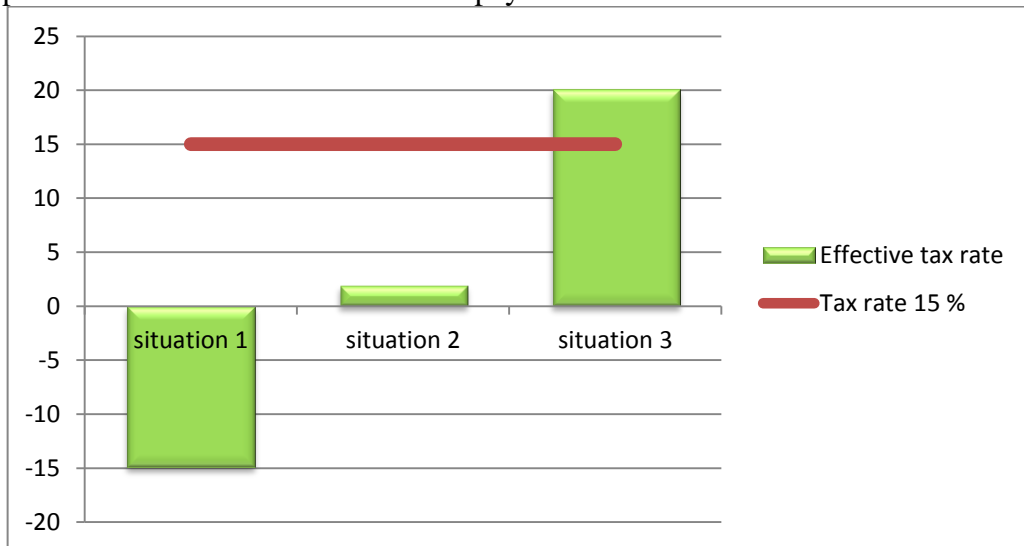
Table 20: Effective tax rate without discounts in %

Year	Taxpayer A	Taxpayer B	Taxpayer C	Taxpayer D
2007	13,110	25,015	6,05	13,015
2008	20,095	20,250	7,497	7,5
2009	20,097	20,100	5,997	6
2010	20,098	20,100	6	6
2011	20,099	20,100	5,997	6
2012	20,100	20,100	5,997	6
2013	20,099	21,302	5,998	7,202
2014	20,098	21,289	5,999	7,189
2015	20,100	21,139	5,998	7,039
2016	20,097	21,051	5,999	6,951
2017	20,097	20,776	5,999	9,676

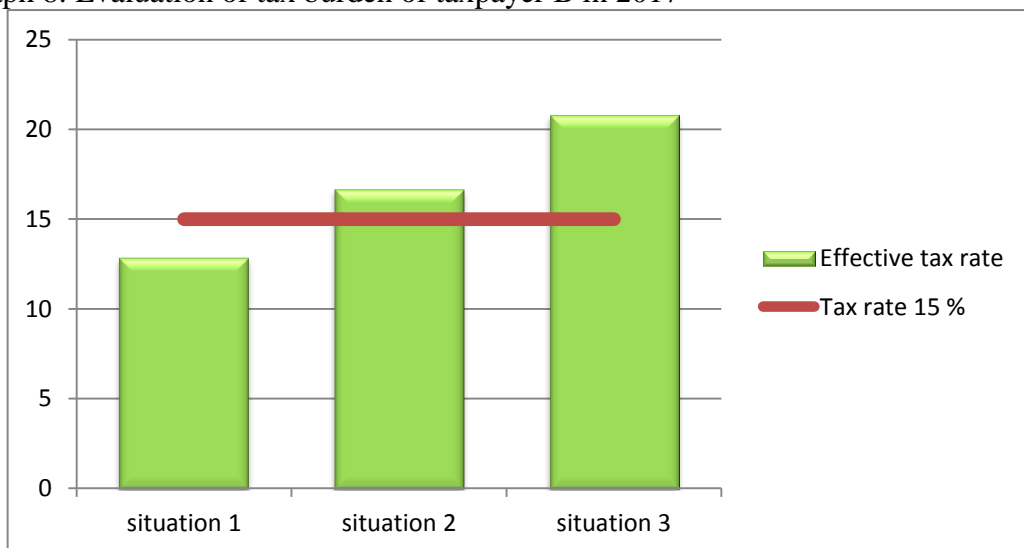
Graph 6: Effective tax rate without discounts

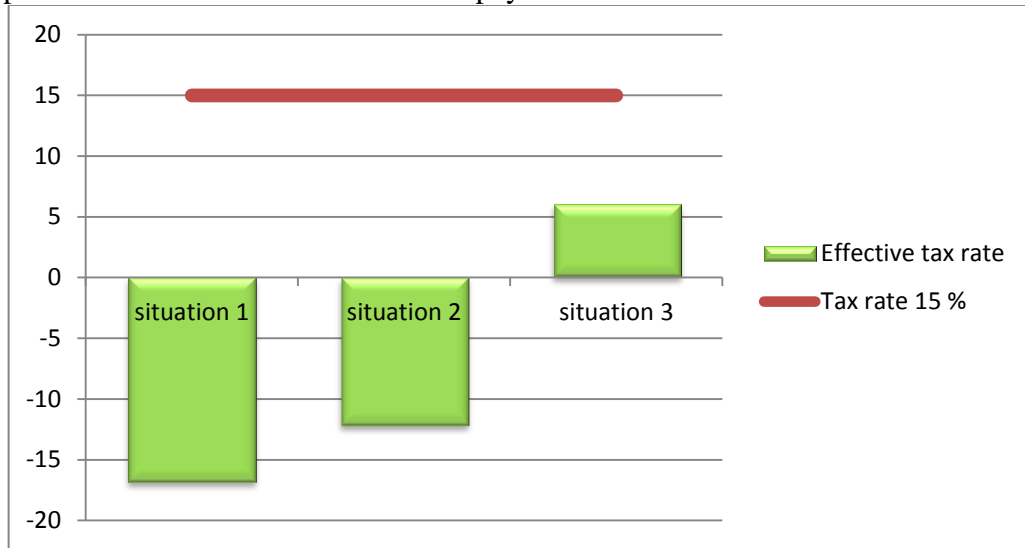
Graph 7: Evaluation of tax burden of taxpayer A in 2017

Graph 8: Evaluation of tax burden of taxpayer B in 2017

Graph 9: Evaluation of tax burden of taxpayer C in 2017

Graph 10: Evaluation of tax burden of taxpayer D in 2017

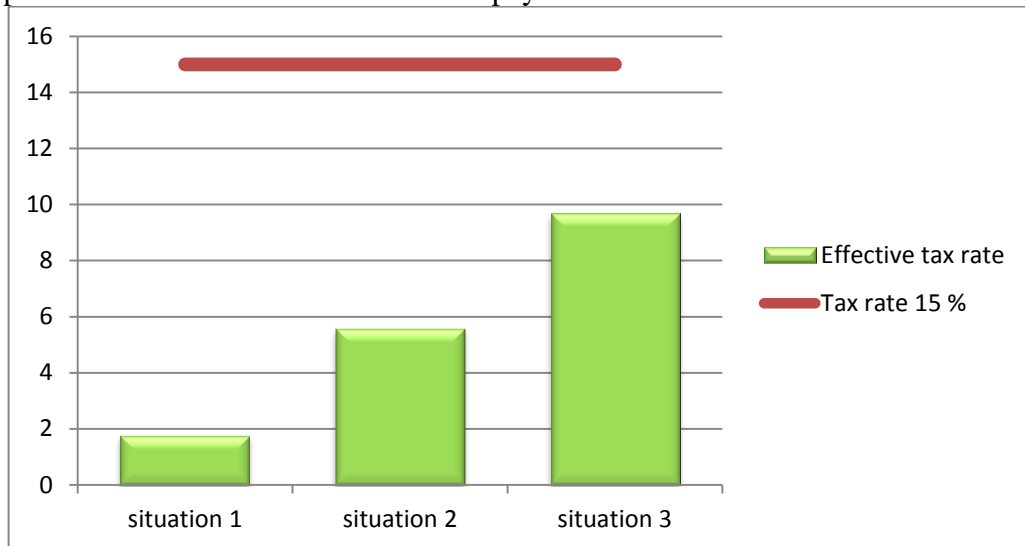

Table 21: Progressivity of average tax rate of employee

year	rate of progressivity	criterion of progressivity	evaluation
2007	1,7572E-07	> 0	progressive
2012	1,9867E-07	> 0	progressive
2017	2,3921E-07	> 0	progressive

Table 22: Progressivity of average tax rate of self-employed

year	rate of progressivity	criterion of progressivity	evaluation
2007	1,3646E-07	> 0	progressive
2012	1,1130E-07	> 0	progressive
2017	1,6016E-07	> 0	progressive

Graph 11: Comparison of the progressivity of average tax rate of employee and self-employed in 2007, 2012 and 2017

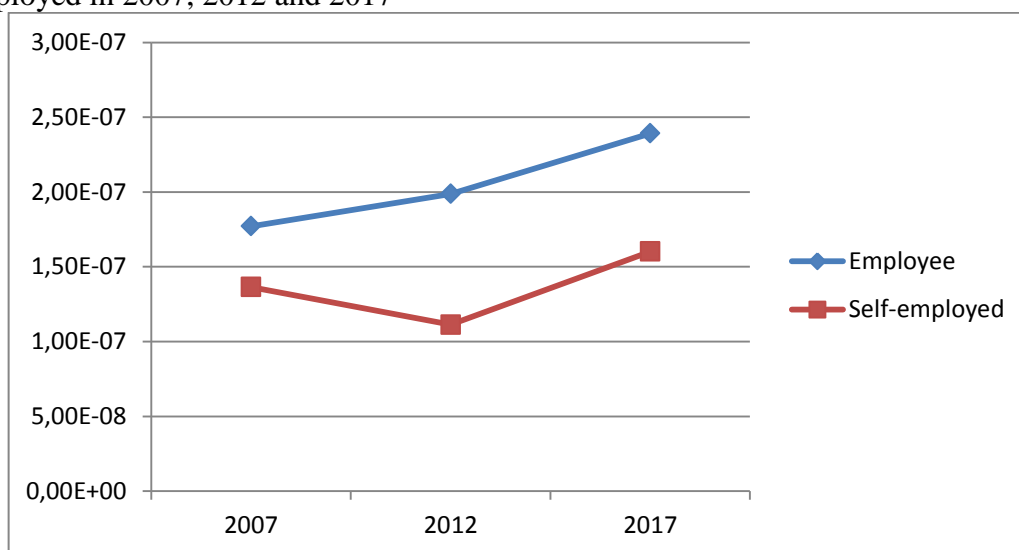

Table 23: Progressivity of the tax liability of employee

year	rate of progressivity	criterion of progressivity	evaluation
2007	28,913	> 1	progressive
2012	-2,072	< 1	regressive
2017	-1,407	< 1	regressive

Table 24: Progressivity of the tax liability of self-employed

year	rate of progressivity	criterion of progressivity	evaluation
2007	-2,347	< 1	regressive
2012	-0,252	< 1	regressive
2017	-0,428	< 1	regressive

Graph 12: Comparison of the progressivity of tax liability of employee and self-employed in 2007, 2012 and 2017

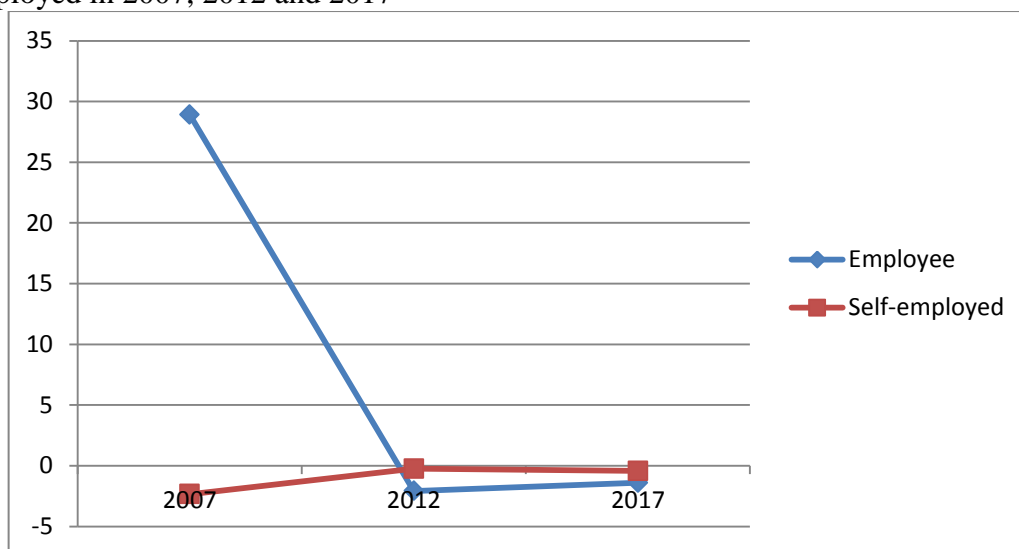

Table 25: Progressivity of the tax liability without discounts and tax benefits of employee

year	rate of progressivity	criterion of progressivity	evaluation
2007	2,083	> 1	progressive
2012	1,00001	> 1	progressive
2017	1,0437	> 1	progressive

Table 26: Progressivity of the tax liability without discounts and tax benefits of self-employed

year	rate of progressivity	criterion of progressivity	evaluation
2007	2,373	> 1	progressive
2012	1,001	> 1	progressive
2017	1,792	> 1	progressive

Graph 13: Comparison of the progressivity of tax liability without discounts and tax benefits of employee and self-employed in 2007, 2012 and 2017

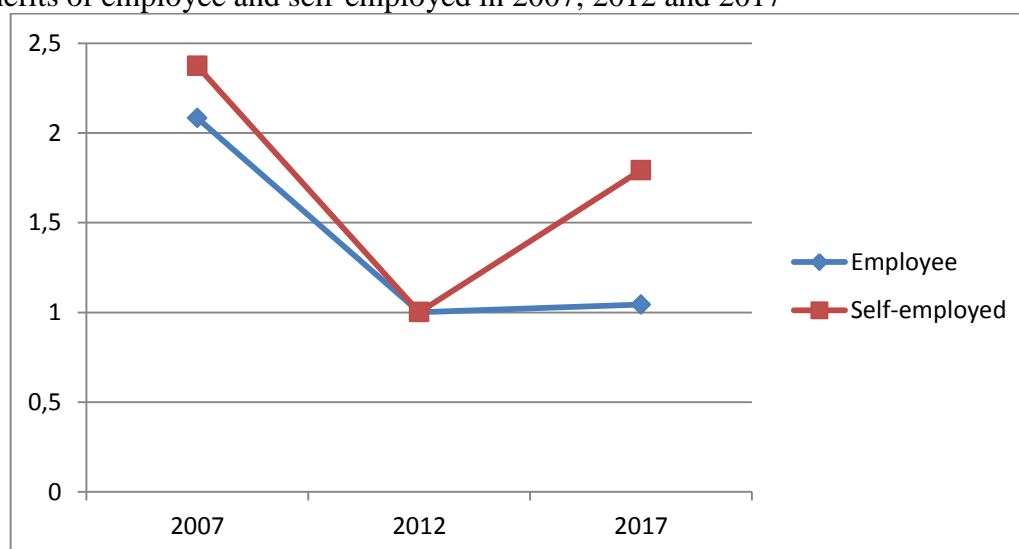

Table 27: Progressivity of income after taxes of employee

year	rate of progressivity	criterion of progressivity	evaluation
2007	0,732	< 1	progressive
2012	0,728	< 1	progressive
2017	0,688	< 1	progressive

Table 28: Progressivity of income after taxes of self-employed

year	rate of progressivity	criterion of progressivity	evaluation
2007	0,807	< 1	progressive
2012	0,853	< 1	progressive
2017	0,794	< 1	progressive

Graph 14: Comparison of the progressivity of income after taxes of employee and self-employed in 2007, 2012 and 2017

